

OPPIMISEN, KASVUN JA HYVINVOINNIN TUKI

Sisällysluettelo

OPPIMISEN, KASVUN JA HYVINVOINNIN TUKI

Hyvinvointi rakennetaan yhdessä!

Tärkeät linkit

KOPPARI

Kiusaaminen.fi

Onks tää normaalia?

Oppilaanohjaus

Oppilaanohjaus

Oppilaanohjaus oppiaineena

Oppilaanohjauksen sisällöt

TET

TET

Haku toiselle asteelle - yhteishaku

Haku toiselle asteelle

Yhteishaun tueksi

Oppimisen tuki

Älä huoli -tukea tarjolla!

Oppimisen tuki

Orimattilan yhteiskoulun pedagoginen tiimi

Laaja-alaiset erityisopettajat

Oppimisen tuki

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Kolmiportainen tuki - oppimisen tuki uudistuu, siirtymäaika on käynnissä

Vinkkejä luetun ymmärtämisen tueksi

Yleistä

Lukemisen tekniikat

Äänikirjat

Äänikirjat

Celian tunnukset -lupalomake

Läksykoutsaus (luonnos)

Läksykoutsaus

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollon palvelut

Sinun hyvinvointisi on tärkeää!

Opiskeluhooltopalveluihin ohjaaminen (kopio)

Yksilökohtainen opiskeluhoolto

Opiskeluhooldtopalveluihin ohjaaminen

[LINKKI](#)

Yhteydenotto opiskeluhooldtopalvelujen saamiseksi

Tarvittavan opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Kouluterveydenhoolto

Kouluterveydenhoitaja

Neuvola- koulu- ja opiskeluterveydenhoolto

Tärkeät linkit

Kuraattoripalvelut

Kuraattori

Opiskeluhooldtopalveluihin ohjaaminen

Kuraattori

Psykologipalvelut

Koulupsykologi

Psykologipalvelut 23-24 (1).pdf

Monialainen asiantuntijaryhmä

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan oppilaan tai hänen huoltajansa suostumuksella

Yhdessä eteenpäin!

Yksikkökohtainen opiskeluhooldtoryhmä

Lukuvuoden 2026-2027 yksikkökohtaisen opiskeluhooldtoryhmän toimintasuunnitelma (päivitys 16.9.2026)

[LINKIT](#)

Kouluyhteisön ja luokkien hyvinvoinnin seuraaminen ja tukeminen OYK:ssa

Opiskeluhooldtosuunnitelman yksikkökohtaiset tarkennukset

Orimattilan opiskeluhooldtosuunnitelma

Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooldtopalveluista yhteystietoineen

Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta lv 2025 - 2026

Opiskeluhoolto

Yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

Yksikkökohtaisen opiskeluhooldtoryhmän toimintasuunnitelma lv 2024-2025

[LINKKI](#)

Kouluyhteisön ja luokkien hyvinvoinnin seuraaminen ja tukeminen OYK:ssa

Oppilaiden poissaoloihin puuttuminen, Päijät-Hämeen malli, joka otetaan käyttöön 1.8.2023 (kopio)

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi yksilökohtaisessa opiskeluhoollollossa

Opiskeluhooldtopalveluiden toiminta tiivistettynä

[LINKKI](#)

Opiskeluhooldtopalveluihin ohjaaminen (kopio) (kopio)

Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

OYK:n tarkennukset

[LINKKI](#)

Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Orimattilan yhteiskoulun tarkennukset

Kiusaamistilanteet_ OYK

KiVa-tapaukset OYK

[LINKKI](#)

Ohje oppilaalle ja huoltajalle

Poissaoloihin puuttumisen malli

Oppilaiden poissaoloihin puuttuminen, Päijät-Hämeen malli

Poissaoloihin puuttuminen yläkoulussa

Koulunuorisotyö ja etsivät

Nuorisotyöntekijät tavattavissa koululla

Nuorten tukena koulussa

Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyö Orimattilan yhteiskoululla

Orimattilan etsivä nuorisotyö

Orimattilan etsivä nuorisotyöntekijä

Etsivä nuorisotyö

Hyvinvointityö

Hyvinvointityö Orimattilan kouluissa

[Linkki](#)

Orimattilan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Ennaltaehkäisevä päihdetyö

Ennaltaehkäisevä päihdekasvatus

Koulukoira

Koulukoira Lempi

Koulukoira Lempi

KouluPT-toiminta

KouluPT-toiminta

Liikkuva koulu, välituntitoiminta

Välituntitoiminta 2026-2027

Luokkien hyvinvointikysely

Luokkien hyvinvointikysely

Kuva

Oppilaan hyvinvointia tukevaa materiaalia, appeja ja nettisivustoja

Hyödyllisiä linkkejä ja appeja

Pelaajan hyvinvointi

Tukioppilastoiminta

Tukioppilastoiminta 2026-2027

Toimenpideohjelma kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi

Turvallinen koulupäivä Päijät-Hämeessä

Ohje oppilaalle ja huoltajalle

Seksuaaliseen häirinnän ja väkivallan ehkäisy ja siihen puuttuminen Päijät-Hämeen kouluissa ja oppilaitoksissa

KiVa Koulu -ohjelma

LINKKI

KiVa -opettajat

Orimattilan opetuspalveluiden toimenpideohjelma kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi

kiusaamisen_vastainen_tyo_kouluissa_ja_oppilaitoksissa.pdf

Koulumme on KiVa koulu

Valopilkku

toimi-nain-kiusaamistilanteessa-oppilaat-a4.pdf

toimi-nain-kiusaamistilanteessa-vanhemmat-a4.pdf

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Arjen tuen palvelut

Yhteistyö

Alaikäisten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut

Alaikäisten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut

Orimattilan ateria- ja puhtauspalvelut

Orimattilan Ateria- ja puhtauspalvelut

Orimattilan ev.lut seurakunta

Orimattilan ev.lut seurakunta

Orimattilan liikuntapalvelut

Orimattilan liikuntapalvelut

Poliisi

Poliisi

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalvelut

Poikkeustilanteisiin varautuminen (luonnos)

OPPIMISEN, KASVUN JA HYVINVOINNIN TUKI

Hyvinvointi rakennetaan yhdessä!

Tärkeät linkit

[Orimattilan esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutuksen opiskeluhoitosuunnitelma](#)

KOPPARI

[Orimattilan Koppari](#)

Kiusaaminen.fi

Tervetuloa Kiusaaminen.fi - keskustelufoorumille!

Onko koulukiusaaminen koskettanut elämääsi tai tiedätkö läheisesi kokeneen sen? Kaipaako tukea koulukiusaamistilanteiden ratkaisemiseksi tai haluatko tarjota vertaistukeasi? Meillä on paikka juuri sinulle, iästäsi ja taustastasi riippumatta. Kiusaaminen.fi on turvallinen yhteisö, jossa voit avoimesti jakaa kokemuksiasi, oppia toisilta ja olla osa vertaistuen voimaa tarjoavaa yhteisöä.

Miksi valita Kiusaaminen.fi -keskustelufoorumi?

Vertaistuki: Täällä voit keskustella henkilöiden kanssa, jotka ovat kokeneet koulukiusaamista ja ymmärtävät sen vaikutukset. Vertaistuen voimalla voit löytää keinoja ja vinkkejä koulukiusaamisen selättämiseksi.

Turvallinen yhteisö: Kiusaaminen.fi:llä kunnioitamme toisiamme ja noudatamme nollatoleranssia kiusaamisen, ilkeän kommentoinnin sekä asiattoman käytöksen suhteen. Voit keskustella sivustolla juuri niin avoimesti kuin sinusta tuntuu luontevalta.

Chat-keskustelutuki: Chat-päivystäjät tarjoavat tukea koulukiusaamiseen liittyvissä asioissa.

Yhdessä voimme antaa toisillemme voimaa ja rohkeutta voittaa koulukiusaaminen.

Tervetuloa mukaan!

KIUSAAMINEN.FI
KOULUKIUSAAMISTA OAHITTOJAN KESKUSTELUFOORUMI

Onks tää normaalia?

NORMAALI.FI

Normaali.fi huolitesti ja chat auttavat päijäthämäläisiä nuoria elämän pulmissa.

Palvelusta löydät näkökulmia yleisimpiin huoliin, kuten riitoihin, pahaanoloon, ulkonäköön, rahattomuuteen, erilaisuuteen, päihteisiin ja seurusteluun.

Normaali.fi chatissä voit jutella nimettömänä sinua askarruttavista asioista päijäthämäläisen nuorten kanssa työskentelevän ammattilaisen kanssa.

Chatin on avoinna **viikottain** ja jonotusaika on lyhyt.

Älä jää asioiden kanssa yksin vaan tule juttelemaan!

Oppilaanohjaus

Oppilaanohjaus

Oppilaanohjauksen keskeinen tavoite on oppilaan koulunkäynnin tukeminen sekä elämänhallinta- ja suunnittelutaitojen kehittäminen. Tähän pyritään lisäämällä tiedollisia ja taidollisia valmiuksia omasta itsestä, koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjaus toimii vuorovaikutuksessa muiden oppilaitosten, työ- ja

elinkeinoelämän kanssa. Kodin ja koulun yhteistyö on oppilaanohjauksessa ensiarvoisen tärkeää.

Opinto-ohjaajat opastavat oppilaita valintojen tekemisessä sekä jatko-opintojen suunnittelussa. Ohjausta annetaan sekä oppilaanohjauksen tunneilla että henkilökohtaisessa ohjauksessa.

Opinto-ohjaajat

Oppilaanohjaus oppiaineena

Oppilaanohjauksen sisällöt

Oppilaanohjauksen keskeinen tavoite on oppilaan koulunkäynnin tukeminen sekä elämänhallinta- ja suunnittelutaitojen kehittäminen.

7. luokalla (tunnit 1. jaksossa ja 4. jaksossa)

- * Opiskelu yläkoulussa: oppiaineet, arviointi, oppilaan vastuut ja velvollisuudet
- * Opiskelutaidot: oppiminen, asenne, motivaatio, opiskelutekniikat
- * Itsensä tunteminen: oma persoonallisuus, omat vahvuudet
- * Valinnaisaineiden valinta 8. ja 9. luokkaa varten

8. luokalla (tunnit 5. jaksossa)

- * Suomen koulutusjärjestelmä: peruskoulu, toinen aste, korkea-aste
- * Aloihin ja ammatteihin tutustuminen
- * Suomen elinkeinorakenne

9. luokalla (tunnit 1., 2. ja 3. jaksossa)

- * TET - työelämään tutustuminen
- * Toisen asteen koulutukseen (lukio-opiskelu, ammatilliset perustutkinnot sekä muut vaihtoehdot)
- * Hakeminen toisen asteen koulutukseen: valintaperusteet, yhteishaku
- * Yrittäjyys ammattina
- * Kansainvälisyys opiskelussa ja työelämässä
- * Työelämän pelisäännöt, kesätyö

TET

TET

Työelämään tutustuminen

Haku toiselle asteelle - yhteishaku

Haku toiselle asteelle

Peruskoulun jälkeen opiskelua jatketaan toisella asteella eli yleisimmin lukiossa tai ammatillisessa koulutuksessa. [Yhteishakulaskurilla](#) voi laskea keskiarvonsa ja pisteensä ammatilliseen ja lukiokoulutukseen hakiessaan. Yhteishakulaskuri-sivuston alareunasta löytyy tilastoja aiempien vuosien keskiarvo- ja pisterajoista.

Niille, jotka eivät saa aloituspaikkaa, tulee kirje opetushallituksen yhteisvalinnasta. Oppilaanohjaajat ohjaavat ilman yhteishaussa ilman opiskelupaikkaa jääneitä kesän aikana.

Hakijan on ilmoitettava opiskelupaikan vastaanottamisesta koulutuksen järjestäjälle viimeistään **kahden viikon kuluessa**.

Ammatilliset oppilaitokset ja lukiot järjestävät omia **lisähakuja** kevään yhteishaussa vapaiksi jääneille opiskelupaikoille haun tulosten julkistamisen jälkeen.

Tarkemmat vuosittaiset ohjeet saa oppilaanohjaajilta.

Yhteishaun tueksi

PÄIJÄT-HÄMEEN HAKUOPAS TOISELLE ASTEELLE

<http://www.toiselleasteelle.fi/>

TOISEN ASTEEN OPPILAITOKSIA LÄHIALUEELLA

Erkon yhteiskoulun lukio

<http://www.erkkolukio.fi/>

Koulutuskeskus Salpaus

<http://www.salpaus.fi/>

Keski-Uudenmaan ammattiopisto Keuda

<http://www.keuda.fi>

TIETOA JA NEUVOJA

Opintopolku

* hakupalvelu, jossa tietoa jatko-opintomahdollisuuksista ja hakuohjeita

* sivusto, jossa yhteishaku ja toiselle asteelle valmistavaan koulutukseen haku tapahtuu

<https://opintopolku.fi>

Työ- ja elinkeinopalvelujen ammatinvalintasivusto

http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/ammatinvalinta_koulutus/index.html

APUA AMMATINVALINTAAN JA URASUUNNITTELUUN

AVO-ammatinvalintaohjelma

*työministeriön ammatinvalintaohjelma, jonka avulla voi etsiä tietoa ammateista ja koulutuksesta tai kartoittaa omaa ammatillista kiinnostusta erilaisten kyselyiden avulla

<http://www.mol.fi/avo/>

Ammatinvalinta.fi

* nuorten ammatinvalintaa tukeva sivusto, joka on suunnattu erityisesti peruskoulun yläluokkalaisille

<http://ammatinvalinta.fi/>

Kunkoululoppuu.fi

*kunkoululoppuu.fi sisältää tietoa peruskoulun jälkeisistä valinnoista ja työelämän säännöistä sekä esittelee teollisuuden ammatteja

<http://www.kunkoululoppuu.fi>

Ammattinetti

*verkkopalvelu, joka tarjoaa tietoa ammateista ja aloista

<http://www.ammattinetti.fi/>

Oppimisen tuki

Älä huoli -tukea tarjolla!

Oppimisen tuki

Orimattilan yhteiskoulussa toimii neljä erityisluokkaa. Jokaisessa luokassa oppilaiden tukena työskentelee erityisluokanopettaja ja koulunkäynninohjaaja. Koulussa on kolme laaja-alaista erityisopettajaa sekä kolme yleisopetuksen ryhmissä työskentelevää koulunkäynninohjaajaa. Lisäksi koulussa työskentelee yksi resurssiopettaja ja resurssikoulunkäynninohjaaja.

Orimattilan yhteiskoulun pedagoginen tiimi

- Jäsenet: rehtori, apulaisrehtori, erityisopettajat ja oppilaanohjaajat
- Suunnittelee, koordinoi ja kehittää koulun oppimisen tuen käytänteitä
- Konsultoi opettajia ryhmien ja yksittäisten oppilaiden opetuksen järjestämiseen liittyvissä kysymyksissä
- Kokoontuu pääsääntöisesti kerran viikossa ja paikalle kutsutaan aina tarvittavat henkilöt
- Jokaisen oppilaan tukijärjestelyt käydään lukuvuosittain läpi koulun pedagogisessa tiimissä
- Käsittelee vain oppilaiden tukitoimiin ja opetuksen järjestämiseen liittyviä asioita, ei oppilashuollon asioita!

Laaja-alaiset erityisopettajat

LV 2026-2027

Heidi Saari

Minna Mustonen

Aino Syväranta

Olli Alanko

Jaana Käki, Tupa-luokka

Olkaa rohkeasti yhteydessä laaja-alaisiin erityisopettajiin, jos oppimisen tukeen liittyvät asiat mietittyvät.

Laaja-alaiset erityisopettajien työnkuvaan kuuluu mm. opettajien konsultointi, ryhmämuotoisen oppimisen tuen ja osa-aikaisen erityisopetuksen antaminen, samanaikaisopetus ja erilaisten joustavien opetusjärjestelyiden suunnittelu yhdessä aineenopettajien kanssa.

Laaja-alaiset erityisopettajat tekevät oppilaille tarvittaessa lukitestejä jaksojen vaihteissa. Aloitteen lukitestin tekemisestä voi tehdä opettaja, huoltaja tai oppilas olemalla yhteydessä omaan laaja-alaiseen erityisopettajaan.

Oppimisen tuki

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppimisen ja koulunkäynnin järjestäminen pohjautuu suunnitelmallisesti toteuttaviin oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin. Niiden tarkoituksena on turvata kaikille oppilaille mahdollisuus suorittaa perusopetuksen oppimäärä. Kaikkia oppilaita koskevin ryhmäkohtaisina tukimuotoina tarjotaan yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta ja erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat oppilaalle riittämättömiä, tarjotaan oppilaskohtaisia tukitoimia.

OPPIMISEN EDELLYTYKSIÄ TUKEVAT OPETUSJÄRJESTELYT

Oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä tarkoitetaan

- oppilaiden erilaiset tarpeet ja edellytykset huomioon ottavaa opetuksen järjestämistä ja opetuksen eriyttämistä
- eri oppiaineiden ja tiedonalojen kieltä avaavaa opetusta
- opetusryhmien muodostamista siten, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa

- pedagogisia ratkaisuja, joilla tukea tarvitsevien oppilaiden lisäksi huomioidaan myös oppilaat, jotka etenevät opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain
- opettajan kykyä huomioida riittävästi opetusryhmien tarpeet ja vahvuudet
- oppilaiden kanssa työskentelevien koulunkäynninohjaajien ja muun henkilöstön hyödyntämistä oppilaiden koulunkäynnin ja opetukseen osallistumisen tukena.

RYHMÄKOHTAISET TUKIMUODOT

Ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla tarkoitetaan kaikkia oppilaita koskevia ryhmäkohtaisia järjestelyjä. Näitä ovat opettajan antama yleinen tukiopetus, opettajan antama opetuskielen tukiopetus ja erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja tarjotaan suunnitelmallisesti koko lukuvuoden ajan osana koulun perustoimintaa oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden lisänä.

Opettajan antama yleinen tuki

Yleisen tukiopetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta saavuttamaan oppimisen tavoitteet sekä edistymään opinnoissaan. Osana yleistä tukiopetusta oppilaalle opetetaan oppimisen taitoja, oppimisstrategioita ja opiskelutapoja, jotka tukevat hänen oppimistaan. Yleinen tukiopetus voi kohdistua kaikkiin oppiaineisiin ja sillä voidaan tukea myös laaja-alaisen osaamisen tavoitteita.

Yleistä tukiopetusta voidaan antaa oppituntien yhteydessä, erillisinä lisätunteina, pienemmässä ryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena. Yleistä tukiopetusta annetaan oppilaan työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana, joihin tuen tarve liittyy. Opetusta voidaan antaa myös oppituntien ulkopuolella huomioiden koulupäivien pituuden enimmäismäärät.

Yleistä tukiopetusta antaa ensisijaisesti opetusryhmästä vastuussa oleva luokan- tai aineenopettaja. Yleistä tukiopetusta voi antaa myös muu opettaja.

Opettajan antama opetuskielen tukiopetus

Opetuskielen tukiopetus kohdistuu ensisijaisesti opetuskielen taidon ja eri tiedonalojen tekstitaitojen vahvistamiseen. Sitä annetaan oppilaille, joilla ei ole riittävää opetuskielen taitoa perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi. Opetuskielen tukiopetus on kielitietoista opetusta, joka tukee oppilaita eri oppiaineiden tekstien lukemisessa, niiden ymmärtämisessä ja tulkitsemisessä sekä omassa tuottamisessa. Opetus kohdistuu oppiaineen kieleen ja sisältöön samaan aikaan.

Tavoitteena on oppilaiden opetuskielen taidon vahvistuminen, mikä tukee oppilaiden osallistumista ja opinnoissa etenemistä. Opetuskielen tukiopetuksessa keskitytään kullekin oppiaineelle ominaisten tekstien yhteiseen tarkasteluun, tekstien tyypillisten piirteiden löytämiseen ja opiskelun edellyttämien tekstien ohjattuun tuottamiseen sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistamiseen.

Opetuskielen tukiopetusta voidaan antaa oppilaiden työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana samanaikais- ja yhteisopetuksena tai pienemmässä ryhmässä, jolloin opetuskielen tukiopetusta tarvitsevat oppilaat voivat olla eri tilassa toisen opettajan kanssa. Opetusta voidaan antaa myös koulupäivän ulkopuolella huomioiden koulupäivän pituuden enimmäismäärät.

Opetuskielen tukiopetusta antaa ensisijaisesti opetusryhmästä vastuussa oleva luokan- tai aineenopettaja. Opetuskielen tukiopetusta voi antaa myös muu opettaja.

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä järjestetään siten, että se tukee ja täydentää muuta opetusta ja mahdollistaa oppilaiden tarpeiden huomioimisen osana opetusryhmän opetusta. Se on ensisijaisesti ryhmäkohtainen tukimuoto, ja sitä ei kohdenneta yksittäisen oppilaan vaan tietyn oppilasryhmän tai koko opetusryhmän oppimisen tuen tarpeiden mukaisesti. Erityisopettajan opetukseen muun opetuksen yhteydessä voi liittyä myös erityisopettajan konsultaatiota, joka kohdentuu kyseisen luokan tai ryhmän kanssa toimiville opettajille ja muulle henkilökunnalle.

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä voidaan järjestää samanaikais- ja yhteisopetuksena yhdessä opetusryhmää opettavan opettajan kanssa niin, että erityisopettaja työskentelee samassa luokkatilassa tai siirtyy pienemmän ryhmän kanssa toiseen tilaan. Oppilasta opettavat opettajat arvioivat yhdessä oppilaan työskentelyä, oppimista, osaamista ja käyttäytymistä. Ryhmäkohtaiset tukimuodot järjestetään ja niitä muutetaan tarvittaessa oppilaiden tuen tarpeiden mukaisesti.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät edellytä hallintopäätöstä tai oppilaskohtaista suunnitelmaa.

OPPILASKOHTAISET TUKIMUODOT

Oppilaalla on oikeus saada oppilaskohtaisia tukitoimia viipymättä, jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä tukemaan hänen oppimistaan tai koulunkäyntiään ja hän tarvitsee säännöllisiä tukitoimia. Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antama yhden tai useamman oppiaineen opetus pienryhmässä, erityisluokanopettajan antama opetus erityisluokassa ja perusopetuslain 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet. Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä voidaan samanaikaisesti tukea sekä ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla että oppilaskohtaisilla tukimuodoilla.

Oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi käynnistyy, kun oppilasta opettavat opettajat toteavat, että ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä tukemaan oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä. Oppilas ja hänen huoltajansa voivat myös tuoda esiin havaintonsa ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittävydestä.

Oppilaskohtaiset tukitoimet perustuvat oppilaan yksilöllisiin tarpeisiin ja niitä annetaan säännöllisesti ja pitkäkestoisesti. Oppilaskohtaiset tukitoimet järjestetään oppilaan etu huomioon ottaen ensisijaisesti oppilaan omissa koulussa.

Oppilaskohtaisista tukitoimista tehdään tuen tarpeen arviointiin perustuva suunnitelma sekä hallintopäätös.

Erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä

Säännöllisellä erityisopettajan antamalla opetuksella osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä tarkoitetaan erityisopettajan kelpoisuuden omaavan opettajan antamaa opetusta. Säännöllisyydellä tarkoitetaan pitkäkestoista, esimerkiksi lukukauden tai vuoden pituista jaksoa. Opetusta voidaan toteuttaa myös pienryhmässä oppilaan omasta opetusryhmästä erillään. Tällöin pienryhmällä tarkoitetaan ryhmää, jonka koko on paikallisesti opetuksen järjestäjän päätettävissä. Erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä tarkoittaa, että esimerkiksi yhden oppiaineen opetustunneista alle puole on erityisopettajan antamaa opetusta joko muun opetuksen yhteydessä tai pienryhmässä.

Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antama yhden tai useamman oppiaineen opetus pienryhmässä

Oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antama opetus yhdessä tai useammassa oppiaineessa tarkoittaa yhden tai useamman oppiaineen opetusta enemmän kuin puolet tai kokonaan pienryhmässä. Tällöin oppilaan katsotaan oppimisvalmiuksistaan tai oppimisen edellytyksistään johtuen hyötyvän erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antamasta opetuksesta pienryhmässä yhden tai useamman oppiaineen opetuksessa. Tämä ei ole riittävä peruste perusopetuksen oppimäärästä tai paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiselle.

Erityisluokanopettajan antama opetus erityisluokassa

Oppilaskohtaisena tukitoimena oppilaan opetuksen järjestäminen erityisluokassa tarkoittaa sitä, että oppilas saa erityisluokanopettajan antamaa opetusta erityisluokassa. Osa opetuksesta voidaan toteuttaa inklusiivisten periaatteiden mukaisesti yhteistyössä niin, että oppilaan osallistuminen muiden opetusryhmien opetukseen on mahdollista. Erityisluokassa opiskelu ei ole riittävä peruste perusopetuksen oppimäärästä tai paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiselle. Erityisluokanopettajan opetusryhmässä erityisluokassa saa olla enintään kymmenen oppilasta, mutta enimmäiskoko voidaan ylittää tilapäisesti.

Tulkitsemispalvelut

Oppilaskohtaisilla tulkitsemispalveluilla tarkoitetaan viittomakielellä tai muilla kommunikaatiomenetelmillä oppilaille annettavia tulkitsemispalveluita. Oikeus tulkitsemispalveluun on oppilailla, jotka kuulo-, näkö- tai puhevamman perusteella tarvitsevat palvelua perusopetukseen osallistumiseksi. Tulkitsemispalveluita ainoana oppilaskohtaisena tukitoimena saava oppilas ei vaikuta opetusryhmän kokoon.

Avustajapalvelut

Oppilaskohtaisilla avustajapalveluilla tarkoitetaan opetukseen osallistumisen edellyttämiä avustajapalveluita tilanteissa, joissa mahdollinen ryhmäkohtainen koulunkäynninohjaaja ja muut oppimista tukevat opetusjärjestelyt eivät tue riittävästi oppilaan osallistumista opetukseen.

Oppilaalle suunnitellusta henkilökohtaisista avustajapalveluista on tehtävä tuen tarpeen arviointiin perustuva oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma ja hallintopäätös. Avustajapalveluiden käyttäminen ainoana oppilaskohtaisena tukitoimena ei ole riittävä peruste perusopetuksen oppimäärästä tai paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiselle. Avustajapalveluita ainoana oppilaskohtaisena tukitoimena saava oppilas ei vaikuta opetusryhmän kokoon.

Oppiaineen oppimäärän rajaaminen

Oppiaineen oppimäärän rajaaminen tehdään vasta silloin, jos oppilas ei ryhmäkohtaisista tukimuodoista ja oppilaskohtaisista tukimuodoista huolimatta kykene suoriutumaan hyväksytysti (arvosana välttävä 5) perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista. Perusopetuksen oppimäärän ja paikallisen opetussuunnitelman tavoitteita voidaan rajata vasta silloin, kun oppilas on saanut oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antamaa opetusta pienryhmässä tai erityisluokanopettajan antamaa opetusta erityisluokassa kyseisessä oppiaineessa. Perusopetuksen oppimäärän rajaaminen on viimesijainen keino. Opetuskielen oppimisen varhainen vaihe, poissaolot, motivaation puute, puuttellinen opiskelutekniikka tai käyttäytymisellä reagointi eivät voi lähtökohtaisesti olla peruste oppimäärän rajaamiselle.

Arviointi on sanallista lukuun ottamatta päättöarviointia. Sanalliseen arvioon lisätään rajaamista ilmaiseva tähti (*). Päättötodistukseen merkitään arvosana 5*.

Oppiaineen oppimäärän tai opetussuunnitelman tavoitteiden rajaaminen edellyttävät ajantasaista ja tuen tarpeen osalta päivitettyä perusopetuslain 20 d §:n mukaista arviointia 20 e §:n mukaista suunnitelmaa ja 20 f §:n mukaista päätöstä. Koska opetussuunnitelman oppimäärän sisällöistä tai tavoitteista poikkeaminen on oppilaan perusoikeuksiin puuttuva toimenpide, on suositeltavaa hyödyntää monialaista yhteistyötä tai mahdollisia lausuntoja oppilaan edun mukaisesta toimintatavasta.

Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

Paikallisen opetussuunnitelman mukaisista vuosiluokkakohtaisista tavoitteista voidaan oppilaskohtaisesti poiketa muodostamalla opetussuunnitelman tavoitteista erilaajuisia tavoitekokonaisuuksia.

Tavoitekokonaisuuksittain etenemisellä tarkoitetaan, että oppilas opiskelee hänelle laaditun suunnitelman mukaisesti yhdessä tai useammassa oppiaineessa tavoitekokonaisuuksittain vuosiluokittain etenemisen sijaan. Opetuksen järjestäjä tekee hallintopäätöksen perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiselle.

Tavoitekokonaisuuksittain opinnoissa eteneminen mahdollistaa sekä nopeamman että hitaamman etenemisen yhden tai useamman oppiaineen jonkun tavoitteen tai joidenkin tavoitteiden osalta.

Jos oppilas opiskelee omaa vuosiluokkaansa nopeammin, tavoitekokonaisuuksissa voi olla ylemmän tai ylempien vuosiluokkien tavoitteita.

Jos oppilas etenee opinnoissaan omaa vuosiluokkaansa hitaammin, tavoitekokonaisuuksissa voi olla edeltävän vuosiluokan tai edeltävien vuosiluokkien tavoitteita. Hitaammin etenevälle oppilaalle on tullut antaa ryhmäkohtaisia tukimuotoja ja oppilaskohtaisia tukimuotoja ennen tavoitekokonaisuuksittain opiskeluun siirtymistä.

Tavoitekokonaisuuksittain edetään vuosiluokkakajaksoissa 1-2, 3-6 ja 7-9. Tavoitekokonaisuuksia ei määritellä paikallisessa opetussuunnitelmassa, vaan ne laaditaan oppilaskohtaisesti. Edellyttää arviointiin perustuvaa suunnitelmaa ja hallintopäätöstä.

Kolmiportainen tuki - oppimisen tuki uudistuu, siirtymäaika on käynnissä

Vinkkejä luetun ymmärtämisen tueksi

Yleistä

- Teknisen lukutaidon kehittäminen parantaa myös luetun ymmärtämisen taitoja
- Ääneen lukeminen ja ääneen ajattelu selkeyttää omia ajatuksia sekä johtopäätöksiä
- Selvitä itsellesi tekstissä esiintyvät uudet käsitteet
- Alleviivaa keskeisimmät kohdat
- Tee tekstistä muistiinpanoja

- Piirrä aiheesta käsitekartta.
- Tekstin pääasian löytämiseksi kannattaa miettiä, miten luettavasta aiheesta kertoisi jollekin toiselle.

Lukemisen tekniikat

ELKT-tekniikka:

- Ennakointi: aiheeseen liittyvän aikaisemman tiedon ja omien kokemusten kartoittaminen.
- Lukeminen: alueen silmäily ennen lukemista. Vieraiden termien poimiminen tekstistä esimerkiksi erillisille lapuille. Lukeminen vasta silmäilyn jälkeen.
- Omien kysymysten tekeminen tekstin pohjalta. Erilaisilla kysymyksillä voidaan pyrkiä ymmärtämisen eri tasoihin.
- Lyhennelmät, tiivistäminen (miellekartan tekeminen).

Opiskeltavan sisällön ennakointi:

- Otsikon lukeminen ensin. Sitten väliotsikoiden silmäily.
- Sisällön ennakointi.
- Oletuksista käsitekartan tekeminen, johon liitetään jo oma aikaisempi tieto aiheesta.
- Tekstin lukeminen silmäillen läpi. Näin tekstin rakenne tulee tutuksi.
- Kuviin ja kuvateksteihin tutustuminen.
- Tekstin lukeminen huolellisesti läpi. Samalla on hyvä tehdä joko muistiinpanoja tai alleviivauksia. Ydinsanojen kirjoittaminen esimerkiksi muistilapuille.
- Ydinsanoihin perustuvien muistilappujen järjestäminen merkityksen mukaan.
- Käsitekartan tekeminen muistilapuista.
- Tekstin keskeisimmän sisällön kertominen ääneen tai sisällön pääkohtien kirjoittaminen.

Äänikirjat

Äänikirjat

Jos oppilaalla on todettu lukivaikeus tai jokin muu lukemiseen liittyvä haaste, voi oppilas hakea omalta laaja-alaiselta erityisopettajalta äänikirjat oppikirjojen lukemisen tukeksi. Erityisopettaja merkitsee äänikirjojen luovuttamisen oppilaan oppimissuunnitelmaan.

Erityisopettajat voivat luoda oppilailleen myös Celian äänikirjaston tunnukset. Tunnusten luomista varten huoltajan pitää täyttää Celian lupalomake ja toimittaa lomake oppilaan erityisopettajalle.

Sovelluksia, joiden avulla kaikki voivat vapaasti kuunnella oppikirjojen äänikirjaversioita:

Arttu (SanomaPro)

Soundcloud (Edita)

Celian tunnukset -lupalomake

Alle 15-vuotiaan liittäminen Celian äänikirjapalvelun käyttäjäksi

Tietoa vanhemmalle tai huoltajalle

Celian maksuttomassa äänikirjapalvelussa on tuhansia äänikirjoja

Celian äänikirjoja voivat käyttää kaikki henkilöt, joille tavallisen kirjan lukeminen on vaikeaa esimerkiksi luki- tai oppimisvaikeuden, keskittymisvaikeuden, kehitysvamman, näkövamman tai muun vamman vuoksi, joka vaikeuttaa tavallisen kirjan käsittelyä tai lukemista.

Celian äänikirjapalvelu on täysin maksuton. Siinä on tuhansia lasten- ja nuortenkirjoja ja koulun oppikirjoja. Joukossa on suosittuja kotimaisia kirjoja, kuten Eliaa ja Pateaa ja Risto Rättäjä, ulkomaisia suosikkeja, satuja, fantasiaa ja eläinkirjoja.

Mistä ja miten äänikirjoja saa?

Celian äänikirjat lainataan ja kuunnellaan tabletilla tai kännykällä Pratsam Reader -sovelluksella. Kirjat voi myös lainata ja kuunnella Celianet-verkkopalvelusta. Lapsi saa tunnukset molempiin vaihtoehtoihin, kun hän liittyy Celian äänikirjapalvelun käyttäjäksi.

Myös huoltaja voi lainata kirjoja lapsen laitteelle Celianetin kautta.

Ohjeita kirjojen lainaamiseen ja kuunteluun löytyy Celianetistä: www.celianet.fi/ohjeet

Erityisopettaja liittää lapsen Celian äänikirjapalveluun

Huoltajan täytyy antaa suostumussiihen, että opettaja rekisteröi lapsen Celian äänikirjapalveluun. Suostumuksen voi antaa tällä lomakkeella. Suostumuksen voi antaa myös esimerkiksi suullisesti erityisopettajan kanssa käydyn keskustelun yhteydessä.

Lapsi voi liittyä Celian äänikirjapalveluun myös kirjastossa huoltajan kanssa.

Yli 15-vuotiaat voivat liittyä palvelun käyttäjiksi itsenäisesti kirjastossa.

Celian äänikirjapalvelun käytön voi lopettaa ilmoittamalla siitä kouluun, kirjastoon tai Celiaan.

Lisää tietoa Celian äänikirjapalvelusta: www.celia.fi/tietoa-huoltajille

Celia on saavutettavan kirjallisuuden ja julkaisemisen asiantuntijakeskus, joka tukee yhdenvertaisuutta lukemisessa ja oppimisessa. Celia tuottaa ja välittää kirjallisuutta saavutettavassa muodossa, mm. äänikirjoina ja pistekirjoina, yhteistyössä kirjastojen ja kustantajien kanssa. Celia toimii opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauksessa.

Läksykoutsaus (luonnos)

Läksykoutsaus

- Oppilas voi halutessaan jäädä koulun jälkeen tekemään läksyjä läksykoutsaajan (koulunkäynninohjaaja) kanssa

- Opettaja, oppilas ja huoltaja voivat sopia, että oppilas osallistuu säännöllisesti läksykoutsaukseen, jos sen katsotaan tukevan oppilaan koulunkäyntiä
- Jos oppilas on laiminlyönyt kotitehtävänsä, voi opettaja määrätä oppilaan tekemään läksyt koulun jälkeen läksykoutsajan kanssa
- Läksykoutsaus voidaan määrätä myös eri päivälle kuin päivä, jolloin tehtävien laiminlyönti on tapahtunut
- Läksykoutsauksen ajankohdista ja paikoista ilmoitetaan jaksojen vaihtuessa Wilma-tiedotteella

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollon palvelut

[Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhooltosuunnitelma 2023-2025](#)

Opiskeluhoollon palveluita ovat koulu- ja opiskeluterveydenhuolto- sekä kuraattori- ja psykologipalvelut, joiden järjestämisvastuu on Päijät-Hämeen hyvinvointialueella. Opiskeluhoolto tekee tiivistä yhteistyötä oppilaiden, huoltajien, koulun henkilöstön sekä lapsille ja nuorille suunnattujen palveluiden kanssa. Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää koko yhteisön ja yksittäisten oppilaiden oppimista ja hyvinvointia.

Yhteisöllinen opiskeluhoolto tarkoittaa keinoja, joilla pyritään edistämään oppilaan osallisuutta, fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tämä toteutuu parhaiten pyrkimällä luomaan kouluihin arki-työskentely, toimintaympäristö ja -kulttuuri hyvinvointia tuottavaksi. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa oppilaitoksen arkea, jossa opiskeluhoollon toimijat ovat mukana. Yhteisöllinen työskentely on esimerkiksi opiskeluhooltoryhmiin osallistumista, ryhmäytymisen tukemista, vanhempainiltoihin osallistumista.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon tuen järjestämiseksi voidaan koota yh-teistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa monialainen asiantuntijaryhmä.

Terveydenhoitajat

Kouluterveydenhuoltoa toteuttavat koululla terveydenhoitaja ja lääkäri. Keskeinen työmuoto on terveystarkastukset. Vuosittaisten terveystarkastusten avulla pyritään tukemaan lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia sekä havaitsemaan varhain näitä uhkaavat tekijät. 1-, 5- ja 8-luokalla on laaja terveystarkastus, johon kutsutaan terveydenhoitajan ja lääkärin lisäksi huoltajat mukaan. Terveystarkastusten lisäksi oppilaita tavataan yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Oppilas voi hakeutua kouluterveydenhoitajan vastaanotolle koulukohtaisesti sovittuina vastaanottoaikoina. Myös vanhemmat voivat ottaa yhteyttä terveydenhoitajaan lapsen terveyteen tai hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Koululääkärin vastaanotolle hakeudutaan terveydenhoitajan kautta. Pääpaino koululääkäriajoissa on terveystarkastuksissa. ADHD-lääkityksen seurannat toteutetaan terveydenhoitajan ja koululääkärin vastaanotoilla.

Sairaushoito ei sisälly kouluterveydenhuoltoon, ainoastaan koulupäivän aikana tapahtuneet lievät tapaturmat ja sairaustapaukset hoidetaan.

Kuraattorit

Kuraattori osallistuu sosiaalihuollon asiantuntijana opiskeluhooltotyöhön sekä koko yhteisön että yksittäisen oppilaan hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Kuraattoripalvelun päämääränä yhteisössä on syrjäytymisen

ehkäiseminen sekä yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistäminen. Kuraattoripalvelu ehkäisevänä sosiaalipalveluna tarjoaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, jolla edistetään hyvinvointia, sosiaalista turvallisuutta ja yhteistyötä niin koko kouluyhteisön kuin yksittäisen oppilaan ja hänen perheensä kanssa.

Kuraattorille voi varata aikaa, jos esimerkiksi kaipaa kuuntelijaa ja aikuisen tukea, kavereiden tai vanhempien kanssa on haasteita tai oma jaksaminen ja mieliala mietityttää. Tapaamiset ovat vapaaehtoisia ja luottamuksellisia. Tarkoituksena on yhdessä oppilaan ja tarvittaessa huoltajien kanssa etsiä ratkaisuja haasteisiin. Myös huoltajat voivat konsultoida kuraattoria, jos heillä herää huolta oman lapsen/nuoren voinnista tai esimerkiksi perhetilanteesta on tapahtunut muutoksia. Lisäksi koko oppilaitoksen henkilökunnalla on kuraattorin konsultaatiomahdollisuus (nimettömänä, jos konsultaatioon ei ole oppilaan suostumusta). Tarvittaessa kuraattori osallistuu oppilaan monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamiseen.

Psykologit

Yhteisöllisessä opiskeluhuoltotyössä psykologin tehtävänä on tuoda psykologista tietotaitoa osaksi kouluyhteisön arkea ja lisätä yhteisössä psykologisen asiantuntijuuden kautta ymmärrystä erilaisista yhteisö- ja ryhmätasojen ilmiöistä, ongelmista, rakenteista ja toimintakäytännöistä. Psykologi edistää ja tukee suunnitelmallisesti yhteisön psyykkistä hyvinvointia ja turvallisuutta sekä koulunkäyntiä, opiskelua ja oppimista tukevan myönteisen opiskeluilmapiiirin muodostumista.

Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa psykologin tehtävänä on tukea oppilaita, opiskelijoita ja perheitä kehitykseen, psyykkiseen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä. Psykologi antaa psyykkistä hyvinvointia tukevaa, edistävää ja palauttavaa keskustelu- ja muuta tukea lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen. Psykologi selvittelee ja arvioi kehityksessä, koulunkäynnissä, opiskelussa ja oppimisessa esiin tulevia haasteita tarvittaessa myös psykologisen tutkimuksen avulla. Arvioiden ja tutkimusten tulosten pohjalta psykologi suosittelee tarpeellisia tukitoimia ja suunnittelee sekä toteuttaa niitä yhdessä muun koulun henkilökunnan kanssa. Lisäksi psykologi osallistuu perusopetuslain mukaisen oppimisen tuen järjestämiseen opetushenkilöstön kanssa tapauskohtaisesti sovitulla tavalla.

Tarvittaessa psykologi konsultoi huoltajan luvalla erikoissairaanhoidtoa, sosiaalihuoltoa tai muita tarvittavia tahoja ja ohjaa jatkotutkimuksiin koululääkärin kautta. Psykologin tapaamiset toteutuvat lapsen tai nuoren ja perheen kanssa sovitusti tilanteeseen parhaiten sopivalla tavalla joko koululla tai Sivistyspalvelukeskuksen tiloissa.

Orimattilan yhteiskoulun opiskeluhuollon palveluiden YHTEYSTIEDOT:

Terveydenhoitaja Johanna Rötö p. 044 729 7600 Paikalla maanantaista perjantaihin. Ensisijainen yhteydenotto terveydenhoitajaan Wilman kautta. Avoin vastaanottoaika päivittäin klo 11.00-11.30.

Kuraattori Sari Kähkönen p. 044 781 3879 Paikalla koululla pääsääntöisesti maanantaisin, tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin. Kuraattoriin voi olla yhteydessä Wilman kautta tai puhelimitse.

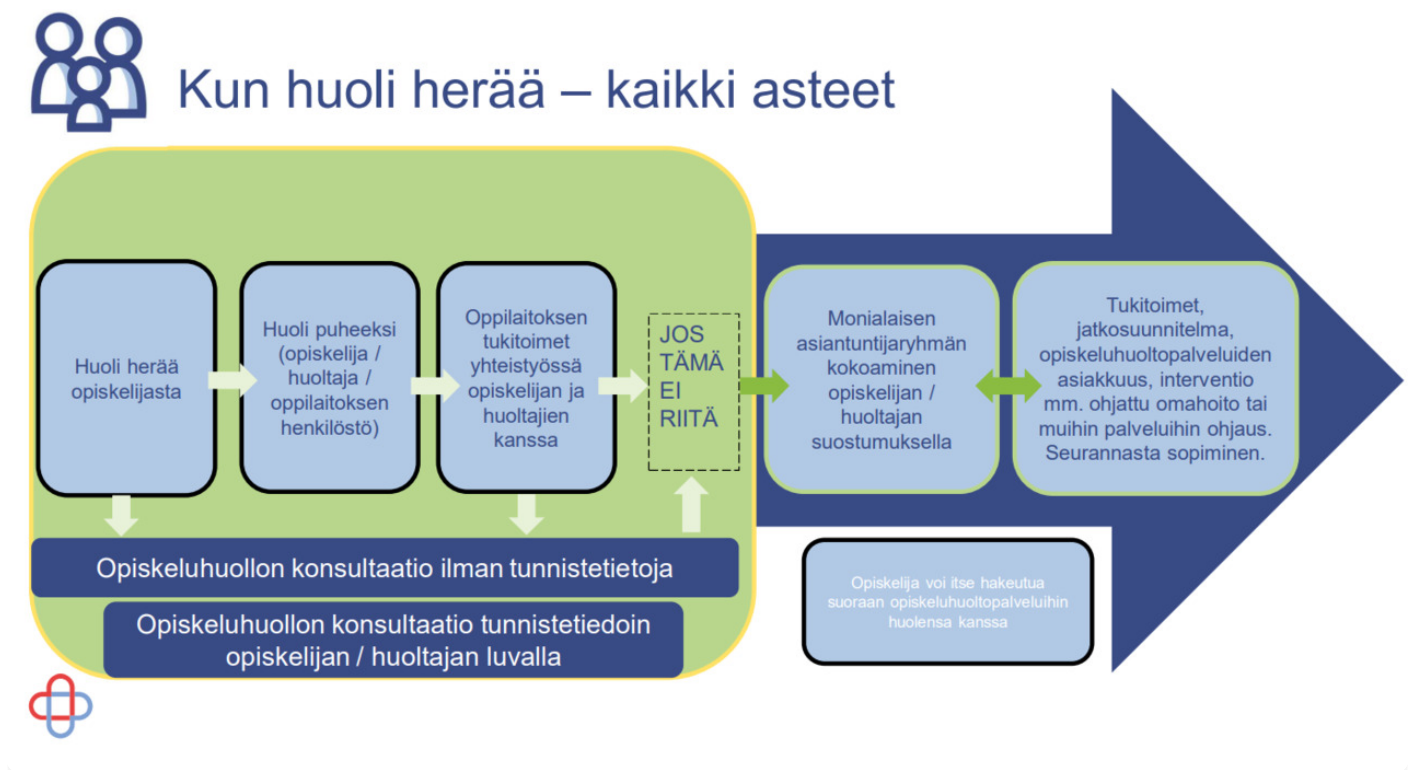
Psykologi Sinikka Ekonen p. 044 522 7538

Paikalla koululla tarvittaessa. Psykologin tavoittaa parhaiten Wilman kautta.

Sinun hyvinvointisi on tärkeää!

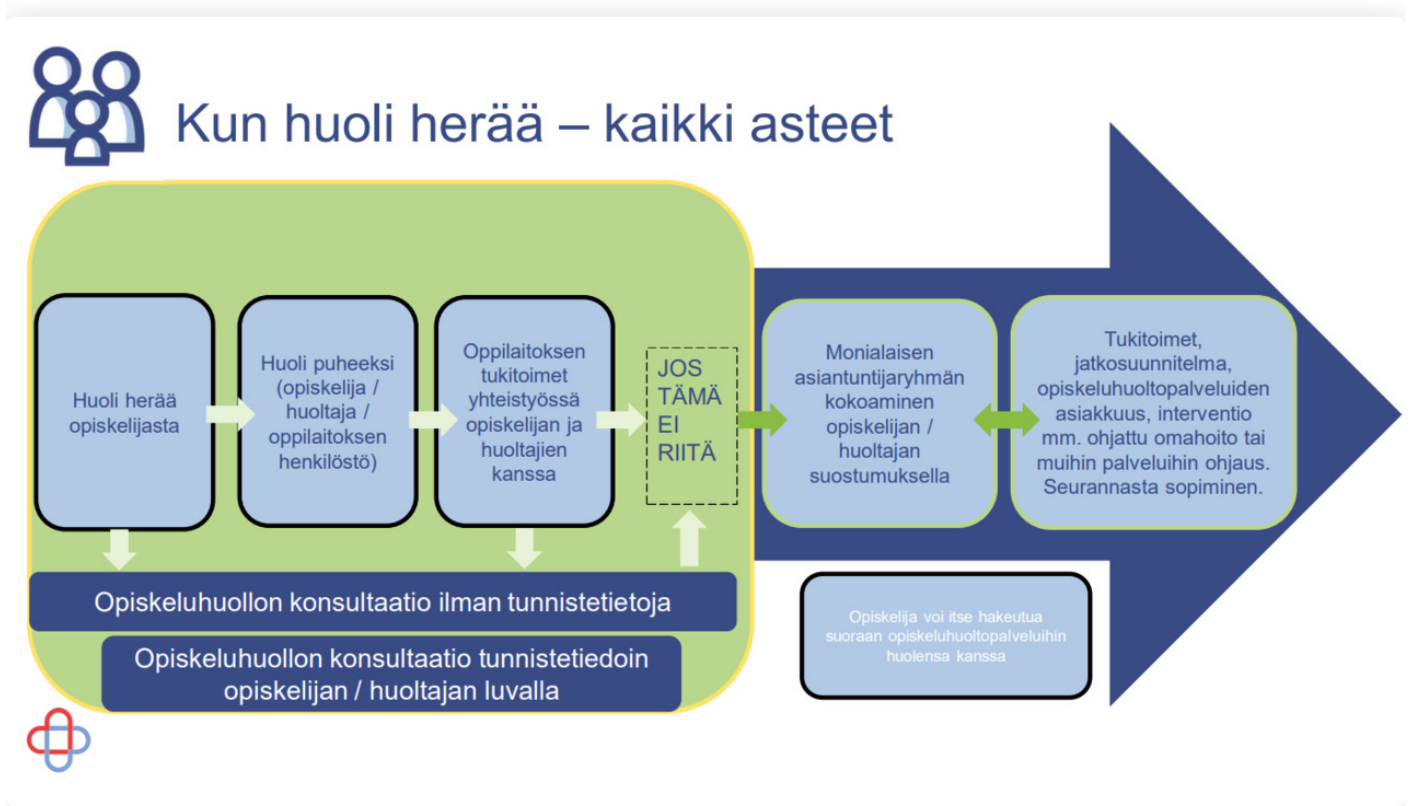

Opiskeluhoitopalveluihin ohjaaminen (kopio)

Yksilökohtainen opiskeluhoito

Opiskeluhoitopalveluihin ohjaaminen

LINKKI

[Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutukset opiskeluhoitosuunnitelma 2023-2025](#)

Yhteydenotto opiskeluhoitopalvelujen saamiseksi

Opiskeluhoitopalveluiden työ on jaettu alueellisesti. Alueen terveydenhoitajat, kuraattorit ja psykologit muodostavat tiimin. Kaikille yksiköille on nimetty omat opiskeluhoollon terveydenhoitajat, kuraattorit ja psykologit sekä koululääkäri.

Opetuksen järjestäjä ja yksiköt vastaavat siitä, että henkilökunnalla, oppilailla ja heidän huoltajillaan on tieto yksikön opiskeluhoitopalveluista, ajantasaisista yhteystiedoista ja yhteydenoton käytänteistä. Henkilökunnalla on velvollisuus ohjata oppilas hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoollon etuuksia ja palveluja.

Jos työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhoitopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä opiskeluhoollon henkilöstöön (yhdessä joko oppilaan, oppilaan huoltajan tai opiskelijan kanssa) ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä 15 §:n 1 momentissa säädettyssä määräajassa.

Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta opiskeluhoollon työntekijään, jollei 18 §:n 2 momentissa tai muussa laissa säädetä toisin.

(Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 16§ ja 18§ muutos 25.5.2022/377)

Tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

[Linkki](#) Orimattilan esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opiskeluhoitosuunnitelman 2023-2025 kohtaan, jossa tarkempaa tietoa.

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhoitaja

Orimattilan yhteiskoulun OPIKSELUHUOLTO

Koulussa työskentelee terveydenhoitaja
Johanna Rötö, p. 044 7297600
johanna.rotko@paijatha.fi

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on kouluyhteisön ja oppilaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, sekä terveen kasvun ja kehityksen tukeminen.

Terveydentilan seuranta tapahtuu ensisijaisesti terveystarkastusten avulla sovitun ohjelman mukaisesti. Kouluterveydenhuolto huolehtii myös oppilaan rokotussuojasta.

Terveydenhoitajan vastaanotto ilman ajanvarausta on ma-ti ja to-pe, klo 11.00-11.30. Keskiviikkoisin on koululääkäripäivä, joten silloin ei ole avointa vastaanottoa.

Neuvola- koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on edistää ja ylläpitää lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten henkilöstön ja vanhempien kanssa.

Neuvolapalveluiden tehtävänä on huolehtia esikouluikäisten yksilöllisistä terveydenhuoltopalveluista sekä osallistua varhaiskasvatuksen esikouluikäisten yhteisölliseen oppilashuoltoon. Yksilöllistä neuvolapalvelua ovat määräaikaisten terveystarkastukset sekä monialaiset asiantuntijaryhmät.

Kouluterveydenhuollossa työskentelevät kouluterveydenhoitajat ja koululääkärit. Määräaikaisten koko ikäluokkaa koskevien terveystarkastusten muodostavat kouluterveydenhuollon toiminnan rungon. Peruskoulun aikana oppilailla on yhdeksän terveystarkastusta. Koulun alkaessa ensimmäisellä luokalla, murrosikää lähestyttäessä

viidennellä luokalla ja peruskoulun loppuvaiheessa kahdeksannella luokalla oppilaille tehdään laaja terveystarkastus, johon kuuluu terveydenhoitajan ja lääkärin tarkastus sekä vanhempien tapaaminen. Terveystarkastuksissa pyritään havaitsemaan tukea tarvitsevat lapset ja nuoret. Perheiden kanssa tehdään yhteistyötä tarvittavan tuen järjestämiseksi.

Opiskeluterveydenhuollon palveluja saavat lukioissa sekä ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat. Opiskeluterveydenhuolto järjestää terveyden- ja sairaanhoitopalveluja mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö sekä seksuaaliterveyden edistäminen. Erityisen tuen tarve pyritään tunnistamaan varhain ja ohjaamaan tarvittaessa lisätutkimuksiin ja hoitoon. Terveydenhoitajan tekemä terveystarkastus tehdään opiskelijalle ensimmäisenä tai toisena opiskeluvuotena ja lääkärintarkastus tarvittaessa.

Tärkeät linkit

Linkit vievät Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhooltosuunnitelmaan 2023-2025

[Oppilaan koulupäivänaikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet](#)

[Opettajan laajaan terveystarkastukseen luokilla 1,5 ja 8 antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet \(ml. suostumuksen hankkiminen\) koulussa](#)

Kuraattoripalvelut

Kuraattori

Orimattilan yhteiskoulun OPIKSELUHUOLTO

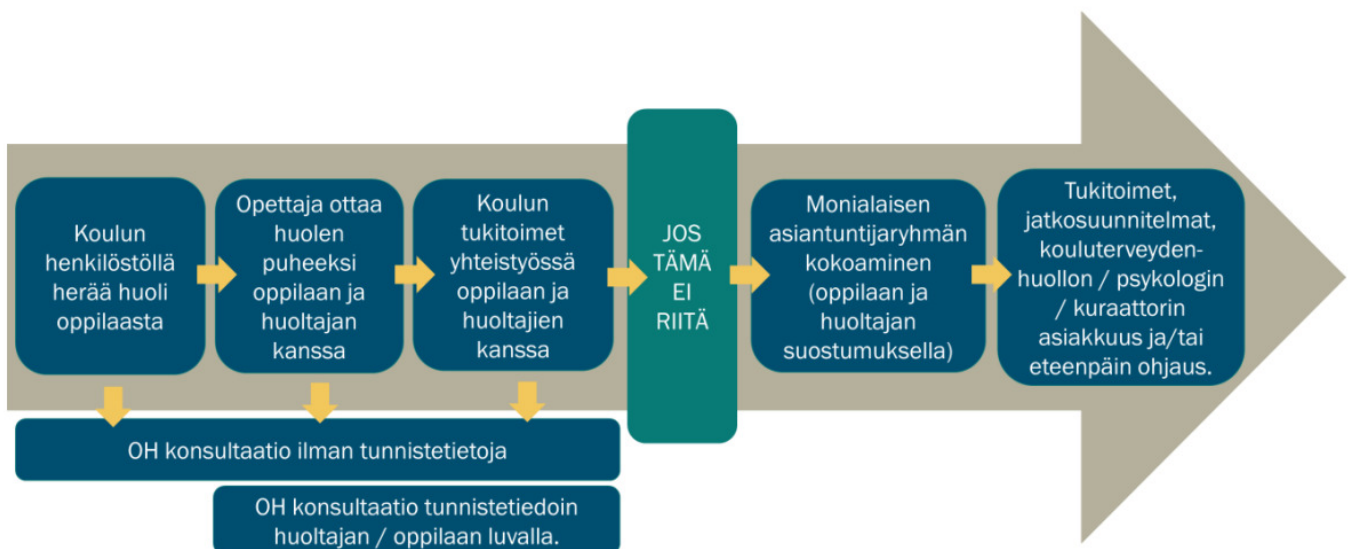
Koulussa työskentelee kuraattori
Sari Kähkönen, p. 044-7813879
Sari.kahkonen@paijatha.fi

Kuraattori työskentelee oppilashuoltotyössä yhteisöllisesti ja yksilöllisesti osana kouluyhteisön arkea, tukien oppilasta hyvinvoinnissa ja koulunkäynnissä.

Kuraattorin kanssa voi keskustella luottamuksellisesti esim. koulun, kotiin ja vapaa-aikaan liittyvistä aiheista ja huolista. Kuraattorin työ on oppilaan ja perheen tarpeista lähtevää neuvontaa ja ohjausta

Kuraattori on paikalla pääsääntöisesti maanantaina, tiistaina, keskiviikkona ja perjantaina. Parhaiten tavoitat kuraattorin joko Wilman, puhelimen tai tekstiviestin kautta.

Opiskeluhoitopalveluihin ohjaaminen

Kuraattori

Kuraattori osallistuu sosiaalihuollon asiantuntijana oppilashuoltotyöhön sekä yksittäisen oppilaan että koko yhteisön hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Kuraattoripalvelujen päämääränä yhteisössä on syrjäytymisen

ehkäiseminen sekä yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistäminen. Kaikessa toiminnassa huomioidaan lapsen edun toteutuminen

Kuraattoripalvelu ehkäisevänä sosiaalipalveluna tarjoaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, jolla edistetään hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa. Työn tavoitteena on oppilaan voimavarojen ja toimintakyvyn edistäminen sekä pyrkimys muovata ympäröiviä olosuhteita yhteistyössä lähiyhteisön kanssa. Kuraattorin osaamiseen sisältyy opetustoimen ja sosiaalihuollon lainsäädännön tuntemuksen lisäksi yksilöä ja perhettä tukevan palvelujärjestelmän tuntemus, sosiaalisiin ongelmiin liittyvä muutostyö sekä lasten ja nuorten verkoston ja läheisten kanssa tehtävä tavoitteellinen yhteistyö. Kuraattorityötä toteutetaan yksilö-, perhe-, ryhmä-, verkosto-, kriisi- sekä yhteistyön menetelmin.

Psykologipalvelut

Koulupsykologi

Orimattilan yhteiskoulun OPISKELUHUOLTO

Koulussa työskentelee koulupsykologi
Sinikka Ekonen, p. 040 5227538
sinikka.ekonen@pajatha.fi

Psykologi osallistuu opiskeluhuoltotyöhön oman alansa asiantuntijana sekä yksittäisen oppilaan että koko yhteisön hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Psykologi voi olla mukana suunnittelemassa koko yhteisön tai yksittäisen ryhmän hyvinvointia tukevia toimenpiteitä.

Psykologin työn tavoitteena on tukea oppilaiden oppimista ja hyvinvointia psykologisten arviointi-, konsultaatio- ja neuvontapalveluiden avulla.

Psykologin työ sisältää oppilaan oppimisvaikeuksien, erilaisten koulunkäyntivaikeuksien ja psyykkisen tilanteen arviointia sekä tukitoimien suunnittelua.

Psykologipalvelut 23-24 (1).pdf

13.8.2023

Psykologipalveluiden järjestäminen lukuvuonna 23–24

Elokuussa astui voimaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutos, jonka mukaan yhdellä psykologilla voi olla työalueellaan 780 opiskelijaa.

Lakimuutoksesta ja psykologien valtakunnallisesti haastavasta rekrytointitilanteesta johtuen joudumme tekemään Päijät-Hämeen hyvinvointialueella järjestelyjä välttämättömien psykologipalveluiden turvaamiseksi. Rekrytoimme koko ajan uusia työntekijöitä ja syyskuussa meillä aloittaakin kaksi uutta psykologia ja nyt elokuussa on jo aloittanut yksi psykologi ja kaksi harjoittelijaa. Silti meillä sitovien mitoitusten toteutuminen vaatisi vielä 13 uutta psykologia, joten erityisjärjestelyjä tarvitaan.

Oppilaitoksissa, joissa ei ole omaa psykologia, palvelut turvataan seuraavalla tavalla:

- erikseen nimetty **konsultti** psykologi jokaisessa koulussa ja oppilaitoksessa (yhteystietoja ei anneta suoraan opiskelijoille tai huoltajille)
- psykologin **tutkimukset toteutetaan ostopalveluna** Päijät-Hämeen hyvinvointialueella yhdessä laadittujen tutkimuskriteerien mukaan
- **konsultti** psykologityötä ostopalveluna silloin kun laajaa tutkimusta ei tarvita, mutta psykologin arvio esim. ADHD-lääkitysarviota varten tarvitaan (ohjaus omien konsulttien psykologien kautta)

Lisāksi:

- alueen pienimpiin kuntiin ostetaan psykologin yksilökohtaista työtä 1 päivä viikossa
- muita opiskeluhoitopalveluita on kuraattoriresurssin osalta vahvistettu niillä alueilla, joilta useita psykologeja puuttuu

Esi- ja perusopetuksessa psykologipalveluihin ohjautuminen tapahtuu oheisen prosessikaavion mukaisesti:

Konsultoivat psykologit:

- Hannele Tommo puh. 044-7780423
  - o Asikkala, Iitti, vaativa monialainen tuki
- Sari Tura puh. 044-4164076
  - o Hollola, Lahti, Heinola (oppilaitokset, joissa ei ole omaa psykologia tai erikseen nimettyä konsultoivaa psykologia)

Päijät-Hämeen hyvinvointialue • Keskussairaalankatu 7 15850 Lahti • Vaihde (03) 819 11 •
kirjaamo@paijatha.fi • Y-tunnus 3221309-4

Monialainen asiantuntijaryhmä

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan oppilaan tai hänen huoltajansa suostumuksella
Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan oppilaan tai hänen huoltajansa suostumuksella yksittäisen oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi, opiskelunuollon palveluiden järjestämiseksi tai muihin palveluihin ohjaamisen selvittämiseksi. Ryhmän kokoaa se opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palveluiden edustaja, jolle asia

työtehtävien perusteella kuuluu.

Ryhmän koollekutsuja voi konsultoida tarvittaessa rehtoria ja/tai tarvittavia opiskeluhuollon palveluiden edustajia ennen asiantuntijaryhmän kokoamista mm. ryhmän kokoonpanosta. Ennen monialaisen asiantuntijaryhmän jäseneksi nimeämistä tulee koollekutsujan sopia oppilaan ja huoltajan kanssa asiantuntijaryhmän kokoonpanosta. Ryhmän kokoonpanosta ja työskentelyn aloittamisesta voidaan sopia suullisesti, mutta ensimmäisessä kokoontumisessa pyydetään suostumus kirjallisesti, Orimattilassa kirjaus tehdään opiskeluhoitokertomuksen kansilehdelle. Pääsääntöisesti huoltaja ja/tai oppilas osallistuvat asiantuntijaryhmän työskentelyyn.

Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Vastuuhenkilö tiedottaa sovitusti opetuksen järjestämiseen liittyvät asiat ja sovitut järjestelyt tarvittaville henkilöille, esimerkiksi rehtorille.

Opiskelijahuoltokertomuksen laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhoitokisterille

Yhdessä eteenpäin!

Yksikkökohtainen opiskeluhoitoryhmä

Lukuvuoden 2026-2027 yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän toimintasuunnitelma
(päivitys 16.9.2026)

Lukuvuoden 2025-2026 yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän toiminnan kärki

- Orimattilan yhteisöllisen työn "isoon kuvan" tavoitteet lv 2023-2025: Oppilaiden terveellisten elämäntapojen ja turvallisuuden tunteen vahvistaminen

- OYK:n toiminnan kärki?-> Toiminnan kärki sovitaan yhteisesti seuraavassa yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän kokouksessa. Eija lähettää toukokuussa 2025 tehdyn itsearviointikertomuksen ennakkopohdintaa varten.
- Kaverisuhteet? Jaksaminen? 75 min oppitunti –Miten tukea oppilaiden jaksamista?
- Sovitaan: Miten kukin osapuoli edistää tavoitteen täyttymistä? Muut yhteiset asiat tavoitteiden osalta?

Asiat, joita haluamme käsitellä lv 2025-2026 yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän kokouksissa?

- Toimintasuunnitelma
- Toimintakertomus
- Opiskeluhoollon itsearviointi
- Kouluterveyskyselyn tulokset
- Tulosten läpikäynti ja päätökset kuinka niiden pohjalta toimitaan
- KiVa-koulu -missä mennään?
- Päijät-Hämeen yhteisen hanketyön seuraaminen
- Poissaoloihin puuttumisen malliin liittyvä tilastointi

LV 2025-2026 kokoontumisten päivämäärät ja kokoontumisten aiheet

- 1. kokous 20.8.2025: Toimintasuunnitelma
- 2. kokous 1.10. 2025: Toimintasuunnitelma
- 3. kokous 8.12.2025: Kouluterveyskyselyn käsittely
- 4. kokous 9.2.2026
- 5. kokous 4.5.2026: Arviointi ja toimintakertomus

Muu yhteisöllinen opiskeluhoitotyö LV 2025-2026 (aihe, päivämäärä ja vastuhenkilöt)

- Luokkakohtainen opiskeluhoito
- Hyvinvointikysely ja sen purkaminen
- 2. jakson alkupuolella -> syyskuun lopussa
- 7.luokkien ryhmäytymiset
- 8.luokkien yhteistoimintapäivät
- KAMU-tunnit
- LV-hetket
- Moniammatilliset MLL -tunnit

- Vanhempainillat
- Ateria- ja puhtauspalveluiden yhteistyöpalaverit
- Nuorisopalveluiden ja srk:n yhteistyöpalaverit
- HUBU-kokonaisuus 8.-luokkalaisille
- Välkkäkahvilat
- Huoltamotoiminta alkaa alkusyksyn aikana
- Kaveriryhmä
- Kahvilatiimi, teemapäivät / oppilaskunnan hallitus

LINKIT

[Yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat](#)

[Oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset](#)

(Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhooltosuunnitelma 2023-2025)

Kouluyhteisön ja luokkien hyvinvoinnin seuraaminen ja tukeminen OYK:ssa

KOULUYHTEISÖN
JA LUOKKIEN
HYVINVOINNIN
SEURAAMINEN JA
TUKEMINEN

Opiskeluhooltosuunnitelman yksikkökohtaiset tarkennukset

Orimattilan opiskeluhooltosuunnitelma

Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhooltosuunnitelma 2023-2025

Orimattilaan on laadittu yksi opiskeluhooltosuunnitelma, *Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhooltosuunnitelma 2023-2025*, jossa on huomioitu eri koulutusasteita koskevat määräykset. Suunnitelma on päivitetty 2026.

Opiskeluhooltosuunnitelma sisältää opetuksen järjestäjäkohtaisesti määritellyt opiskeluhooltotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Jokaisen pääluvun alussa on kursivilla kuvattu valtakunnalliset määräykset (ePerusteet) asiaan liittyvistä opetussuunnitelman perusteista, joiden mukaan paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan.

Opiskeluhooltosuunnitelma on laadittu yhteistyössä hyvinvointialueen, esiopetuksen, koulujen ja oppilaitosten henkilöstön, opiskeluhooltopalvelujen, oppilaiden sekä huoltajien kanssa.

Opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvataan, miten Orimattilan kouluissa toteutetaan yhteisöllistä opiskeluhooltotyötä, miten yksilökohtaista tukea järjestetään ja miten lasten, oppilaiden, opiskelijoiden, heidän huoltajiensa ja yhteistyötahojen kanssa tehdään yhteistyötä. Opiskeluhooltosuunnitelmassa linjataan myös toimintatavat kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan sekä kriisitilanteiden varalle. Perusopetuksen valmistavan opetuksen opiskeluhoollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa opiskeluhoollossa.

Vasemmassa reunassa olevilla sivuilla on kuvattu Orimattilan yhteiskoulun yksikkökohtaiset tarkennukset.

Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista yhteystietoineen

Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta lv 2025 - 2026

1. **TAUSTATIEDOT**
2. **Noin 430 oppilasta**
3. **Toimintaympäristön erityispiirteet opiskeluhoollon näkökulmasta**

Orimattilan yhteiskoulu kokoaa oppilaita useilta alakouluilta ja kyliltä. Orimattilan yhteiskoulu on 7.-9.luokkien yläkoulu, jossa on noin 20 yleisopetuksen luokkaa, 4 erityisluokkaa, joustavan perusopetuksen luokka, erityisin opetusjärjestelyin opiskelevien luokka sekä valmistavan opetuksen luokka

Siirtyminen pienistä alakouluista isoon yläkouluun voi aiheuttaa huolta oppilaissa ja huoltajissa. Koulukyydit, uudet koulukaverit, uudet opettajat, uusi arjen toimintaympäristö (koulurakennus, keskustan läheisyys) jne. ovat iso muutos oppilaille. Muutos on mahdollisuus, mutta myös altistava tekijä ei-toivotuille ilmiöille. 6.-7.luokkien nivelvaihtely ja 7.-luokkalaisten ensimmäiseen syksyyn kohdistuva yhteisöllinen opiskeluhooltotyö ovat tärkeää ennaltaehkäisevää työtä. Tavoitteena on, että jokainen koululainen löytäisi oman paikkansa uudessa yhteisössä, eikä kukaan kokisi ulkopuolisuuutta. Yhteishengen rakentaminen on tärkeää.

Oppilaiden kirjo koulussa on laaja. Oppilaiden sosiaaliset taustat vaihtelevat paljon. Osa oppilaista tulee maaseutuympäristöstä ja osa keskustasta. Orimattilassa on vastaanottokeskus, jonka myötä kouluun on tullut

enenevässä määrin turvapaikanhakijoita ja pakolaisia, joilla voi olla hyvinkin traumaattisia kokemuksia. Integraation haasteet on huomioitava myös koulun yhteisöllisessä työssä.

Orimattilan yhteiskoulun alueella sijaitsee useita sijoitusyksiköjä ja uusia sijoitusyksiköjä on edelleen perusteilla. Oppilaita on lisäksi perhesijoituksessa. Jokainen sijoitettu lapsi on joutunut kohtaamaan elämässään keskimääräistä enemmän haasteita, jotka vaikuttavat myös erilaisiin oppilashuollollisiin tarpeisiin.

3. Tilastoja lv 2025 - 2026

Oppimisen tuen lainsäädännön muutoksen johdosta uusia tehostetun ja erityisen tuen päätöksiä ei tehdä, joten viime vuoden tilastotiedot kertovat meille tuen tarpeen tason toukokuun 2025 tilanteen mukaan. Se kuvaa yleisellä tasolla oppilaiden tuen tarpeita.

1. a) tehostetun tuen oppilaiden lukumäärä 89 (21 %)
2. b) erityisen tuen oppilaiden lukumäärä 37 (8,6 %)
3. c) vuosiluokkiin sitomattomasti opiskelevien oppilaiden lukumäärä 12

4. Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden lukumäärä

- Valmistavan oppilaat 12
- Oppilaan äidinkieli muu kuin suomi 34 oppilaalla

5. Muita opiskeluhuoltopalveluiden tarpeeseen vaikuttavia asioita (opiskeluhuolto-henkilöstön näkökulma)

Paikkakunnalla ei ole tarjolla lapsille, nuorille ja perheille matalan kynnyksen peruspalveluja. Alueella ei ole myöskään perheille/nuorille äkilliseen kriisiin annettavaa ensiapua. Apua saadakseen perheiden on oltava valmiita kulkemaan Lahteen. Esim. kuraattoripalveluiden käyttämisessä näkyy se, että kaikki perheet eivät mielellään hakeudu tai ota vastaan toisella paikkakunnalla annettavaa apua. Joillekin perheille kulkeminen toiselle paikkakunnalle on vaikeaa.

Kuraattoripalveluissa korostuu oppilaille annettavan yksilötyön tarve, lähes ainoana matalan kynnyksen palveluna. Jos koulussa annettavalla yksilötyöllä halutaan vaikuttavuutta oppilaan pitkäaikaiseen hyvinvointiin, olisi vanhemmuustyöskentelyyn ja perheohjaukseen pystyttävä suuntaamaan lisäresursseja sekä löytämään työskentelylle yhteistyökumppaneita lähipalveluista. Esim. koulupudokkaan aktivointi takaisin koulunkäyntiin, tarvitsee usein pitkäaikaista työskentelyä myös kotiin.

Koulupoissaolot ja koulupudokkaat, ennaltaehkäisy ja riittävän ajoissa liikkeellelähtö.

Saatavissa palveluissa on ollut puutteita:

Alaikäisten mielenterveys- ja perheneuvolapalveluihin hoitoon pääsyssä on ollut useiden kuukausien jono.

1.8.2023 alkaen psykologilla pitäisi olla max 780 oppilasta. Tällä laskelmalla Orimattilan yhteiskoulussa psykologin kuuluisi olla kolme (3) päivää viikossa koululla. Kun laskemme realistisesti psykologiresurssin/oppilasmäärä, niin psykologi olisi yhteiskoulussa kaksi (2) päivää. Tämäkään ei ole mitenkään toteutunut.

6. Opiskeluhuoltohenkilöstön yhteisöllinen työ ja siihen tarvittava resurssi (vastataan yhteistyössä opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa)

7. a) Kouluterveydenhoitaja

- Yksikkökohtainen opiskeluhoitoryhmä: 8 x 75 min /lv
- Sovittu luokkakohtainen opiskeluhoito: 4 x 3h/lv
- Lisäksi tiettyyn luokkaan kohdennettua opiskeluhoitotyötä tarpeen mukaan
- Opettajainkokoukset ja veso: 2 x 2h/ lv
- Vanhempainillat 3x 1,5h /lv
- Muu yhteisöllinen työ
- Kodin ja koulun päivä 29.9. /päivä (osa päivästä)
- Muuta yhteisöllistä työtä tarpeen mukaan
- Muu yhteistyö:
- Oppilashuoltohenkilöstön ja koulun Peda-ryhmän yhteiset kehittämispalaverit 4 x 75 min/ lv
- Oppilashuoltohenkilöstön ja koulun johtotiimin yhteinen palaveri 1,5h/lv
- Muuta yhteistyötä tarpeen mukaan

1. b) Koulupsykologi

- Yksikkökohtainen opiskeluhoitoryhmä: 5-6 x 75 min /lv
- Osallistuminen ensimmäiseen koulupäivään,
- Sovittu luokkakohtainen opiskeluhoito: 4 x 3h/lv
- Lisäksi tiettyyn luokkaan kohdennettua opiskeluhoitotyötä tarpeen mukaan
- Opettajainkokoukset ja veso: 2 x 2h/ lv
- Vanhempainillat 3x 1,5h /lv
- Muu yhteisöllinen työ
- 7.luokkien ryhmäytymispäivät 3 päivänä viikolla 33
- Kodin ja koulun päivä 27.9. /päivä (osa päivästä)
- Muuta yhteisöllistä työtä tarpeen mukaan
- Muu yhteistyö
- Oppilashuoltohenkilöstön ja koulun Peda-ryhmän yhteiset kehittämispalaverit 4 x 75 min/ lv
- Oppilashuoltohenkilöstön ja koulun johtotiimin yhteinen palaveri 1,5h/lv
- Muuta yhteistyötä tarpeen mukaan

1. c) Koulukuraattori

- Yhteisölliseen työhön tarvittava resurssi vaihtelee ja jakautuu tarpeen mukaan koko lukuvuodelle, tästä syystä on vaikea arvioida viikkokohtaista tuntimäärää.

- Sovittu luokkakohtainen opiskeluhoito: 4 x 3h/lv
- Lisäksi tiettyyn luokkaan kohdennettua opiskeluhoitotyötä tarpeen mukaan
- Opettajainkokoukset ja veso: 2 x 2h/ lv
- Vanhempainillat 3x 1,5h /lv
- Muu yhteistyö:
- Oppilashuoltohenkilöstön ja koulun Peda-ryhmän yhteiset kehittämispalaverit 4 x 75 min/ lv
- Oppilashuoltohenkilöstön ja koulun johtotiimin yhteinen palaveri 1,5h/lv
- Yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän toiminta 8x 75 min/lv
- 8. lk Ryhmäytyspäivät yhteistyössä seurakunnan kanssa Mallusjoen-seurakuntakodilla syyskuussa, sekä Minä ja meidän luokka -tuntien pitäminen Konun kanssa oppilaille 1. ja 3. jaksossa
- 7. päivät eli 7lk ryhmäytyspäivät heti koulun alettua elokuussa
- 6. lk nivelvaihtotyö, kuraattori kiertää Konun kanssa keväällä kaikilla alakouluilla, jolloin oppilaiden kanssa työskentelyssä on teemana yläkouluun siirtyminen. Mahdollisuuksien mukaan kuraattori tapaa oppilaita vielä koulun tutustumiskierroksella huhtikuussa ja toukokuun vanhempainillassa
- Mahdolliset luokkakohtaiset opiskeluhoitojen työskentelyt
- Koulun järjestämät vanhempainillat sekä Kodin ja koulun päivä
- Yhteistyötahojen (nuorisopalvelut) vanhempainillat
- Yhteistyö ja neuvottelut eri toimijoiden kesken: nuorisopalvelut, srk. ym.
- Oppilaiden koulunkäyntiin liittyviin monialaisiin neuvotteluihin osallistuminen tarvittaessa
- Luokkakohtaiset lisä-/teemaryhmäytykset, sekä pienryhmien kanssa tehdään yhteistyötä
- ryhmätoiminta
- Kouluviihtyvyyden ja yhteisöllisyyden lisääminen, sekä joskus välituntitoiminnassa mukana olo Tavoitteena panostaa ja kehittää yhteisöllistä työtä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, moniammatillisesti, huomioiden koulun ja opiskelijoiden tarpeet yhteisöllisen työn ja hyvinvoinnin näkökulmasta.

1. KOKONAISARVIO YSIKÖSSÄ TARVITTAVISTA OPISKELUHOITOPALVELUISTA

Täytetään yhteistyössä opiskeluhoitohenkilöstön kanssa.

1. Koulupsykologi: Arvio tarpeesta 3pv/vk, toteutuu noin 2 pv/vk
2. Koulukuraattori: 4 pv/vk
3. Kouluterveydenhoitaja: 5 pv/ v

Opiskeluhoolto

Kuraattori

Sari Kähkönen

sari.kahkonen@paijatha.fi

044 781 3879

Terveystenhoitaja

Johanna Rötö

johanna.rotko@paijatha.fi

044 729 7600

Psykologi

Sinikka Ekonen

sinikka.ekonen@paijatha.fi

040 522 7538

Yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

Yksikkökohtaisen opiskeluhooltoryhmän toimintasuunnitelma lv 2024-2025

[Linkki päivittyvään versioon](#)

KESKIVIIKKO 21.8.

- Lukuvuoden toimintasuunnitelman laatiminen
- Ei erityistä teemaa/kärkeä, kuten aikaisempina lukuvuosina
  - Keskeisenä tavoitteena on rakentaa koulun arki, päivittäiset rutiinit ja toiminnot toimiviksi huomioiden oppilaiden turvallisuuden tunteen ja terveellisten elämäntapojen vahvistaminen sekä oppilaiden osallisuus - > toimintakulttuuri
  - Myös tiimit huomioivat em. näkökulmat omissa toimintasuunnitelmissaan
- Tavoitteet
  - 1. Uuteen kouluun asettautuminen**
    - selkeät toimintamallit, joista (aikuiset ja nuoret) pitävät kiinni
  - 2. Oppilaat tietävät ja kokevat, että koulun aikuiset ovat heitä varten**
    - Yksilön kohtaaminen, opettaja kohtaa oppilaan oppitunnilla, käytävällä ym.
    - Minkälaisilla keinoilla voisimme vahvistaa tavoitteen toteutumista koko yhteisön tasolla?
  - 3. Nuorten osallistaminen**
    - Oppilaskunnan hallituksen kautta nuoren ääni kuuluviin
    - Nuoria mukaan toteuttamaan toimintaa
    - Luodaan tilaa ja kannustetaan oppilaita ottamaan esiin kriittisiä näkökulmia
    - Kuunnellaan oppilaiden palautetta ja kiitetään myös kriittisestä palautteesta
    - Oppilaskunnan hallituksen toimintasuunnitelma
  - 4. Liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistaminen**
    - Oppitunteihin toiminnallisuutta
    - Välkkätoiminnan aktivointi
    - Yhteisön hyvinvointitiimin lv 24-25 toiminnan painopiste
  - 5. Jatketaan viime vuoden käytäntöä: Opettajat ohjaavat oppilaiden ryhmien muodostamisen ja laativat istumajärjestykset**

KESKIVIIKKO 25.9.

- Ajankohtaiset ilmiöt toimintasuunnitelman tarkennukset

KESKIVIIKKO 4.12.

- Ajankohtaiset ilmiöt, toiminnan väliarviointi

KESKIVIIKKO 12.2.

- Terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastuksen suunnittelu

KESKIVIIKKO 30.4.

- lukuvuoden arviointia, toimintakertomus, suuntaviivat lukuvuodelle 2025-2026

LUOKKAKOHTAINEN OPISKELUHUOLTOTYÖ

- 7. ja 8.luokkien ryhmäytymiset 1. jaksossa
- Konu ja kuraattori jalkautuvat kaikkiin 7.luokkiin xMML-tunneilla
- Hyvinvointikysely ja sen purkaminen vk 42
- Luokkakohtaisen tuen arviointi: 30.10, 6.11, 12.11, 13.11.
- Tarvittaessa kohdennettuja tukitoimia sovituille luokille luokille (sovitaan työparit kyselyiden purkamisen yhteydessä)

LISÄKSI

- Opiskeluhooltohenkilöstön ja koulun henkilöstön yhteisiä tapaamisia tarpeen mukaan yhteisten toimintamallien selkiyttämiseksi
- Reagointi ajankohtaisiin ilmiöihin sovituilla kokoonpanoilla tarpeen mukaan

LINKKI

[Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi](#)

(Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhooltosuunnitelma lv 2023-2025)

Kouluyhteisön ja luokkien hyvinvoinnin seuraaminen ja tukeminen OYK:ssa

KOULUYHTEISÖN JA LUOKKIEN HYVINVOINNIN SEURAAMINEN JA TUKEMINEN

Oppilaiden poissaoloihin puuttuminen, Päijät-Hämeen malli, joka otetaan käyttöön 1.8.2023 (kopio)

PÄIJÄT-HÄMEEN POISSAOLoihin PUUTTUMISEN MALLI

Tuntimäärät 75 min tunteina: 18, 30, 42

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa

Opiskeluhoitopalveluiden toiminta tiivistettynä

Opiskeluhoollon palveluita ovat koulu- ja opiskeluterveydenhuolto- sekä kuraattori- ja psykologipalvelut, joiden järjestämisvastuu on Päijät-Hämeen hyvinvointialueella. Opiskeluhoolto tekee tiivistä yhteistyötä oppilaiden, huoltajien, koulun henkilöstön sekä lapsille ja nuorille suunnattujen palveluiden kanssa. Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää koko yhteisön ja yksittäisten oppilaiden oppimista ja hyvinvointia.

Yhteisöllinen opiskeluhoolto tarkoittaa keinoja, joilla pyritään edistämään oppilaan osallisuutta, fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tämä toteutuu parhaiten pyrkimällä luomaan kouluihin arki-työskentely, toimintaympäristö ja -kulttuuri hyvinvointia tuottavaksi. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa oppilaitoksen arkea, jossa opiskeluhoollon toimijat ovat mukana. Yhteisöllinen työskentely on esi-merkiksi opiskeluhooltoryhmiin osallistumista, ryhmäytymisen tukemista, vanhempainiltoihin osallistumista.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon tuen järjestämiseksi voidaan koota yh-teistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa monialainen asiantuntijaryhmä.

Terveystarkastajat

Kouluterveydenhuoltoa toteuttavat koululla terveystarkastaja ja lääkäri. Keskeinen työmuoto on terveystarkastukset. Vuosittaisen terveystarkastuksen avulla pyritään tukemaan lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia sekä havaitsemaan varhain näitä uhkaavat tekijät. 1-, 5- ja 8-luokalla on laaja terveystarkastus, johon kutsutaan terveystarkastajan ja lääkärin lisäksi huoltajat mukaan. Terveystarkastuksen lisäksi oppilaita tavataan yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Oppilas voi hakeutua kouluterveydenhoitajan vastaanotolle koulukohtaisesti sovittuina vastaanottoaikoina. Myös vanhemmat voivat ottaa yhteyttä terveystarkastajaan lapsen terveyteen tai hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Koululääkärin vastaanotolle hakeudutaan terveystarkastajan kautta. Pääpaino koululääkäriaikoina on terveystarkastuksissa. ADHD -lääkityksen seurannat toteutetaan terveystarkastajan ja koululääkärin vastaanotoilla.

Sairaudenhoito ei sisälly kouluterveydenhuoltoon, ainoastaan koulupäivän aikana tapahtuneet lievät tapaturmat ja sairaustapaukset hoidetaan.

Kuraattorit

Kuraattori osallistuu sosiaalihuollon asiantuntijana opiskeluhoollotyöhön sekä koko yhteisön että yksittäisen oppilaan hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Kuraattoripalvelun päämääränä yhteisössä on syrjäytymisen ehkäiseminen sekä yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistäminen. Kuraattoripalvelu ehkäisevänä sosiaalipalveluna tarjoaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, jolla edistetään hyvinvointia, sosiaalista turvallisuutta ja yhteistyötä niin koko kouluyhteisön kuin yksittäisen oppilaan ja hänen perheensä kanssa.

Kuraattorille voi varata aikaa, jos esimerkiksi kaipaa kuuntelijaa ja aikuisen tukea, kavereiden tai vanhempien kanssa on haasteita tai oma jaksaminen ja mieliala mietityttää. Tapaamiset ovat vapaaehtoisia ja luottamuksellisia. Tarkoituksena on yhdessä oppilaan ja tarvittaessa huoltajien kanssa etsiä ratkaisuja haasteisiin. Myös huoltajat voivat konsultoida kuraattoria, jos heillä herää huolta oman lapsen/nuoren voinnista tai esimerkiksi perhetilanteesta on tapahtunut muutoksia. Lisäksi koko oppilaitoksen henkilö-kunnalla on kuraattorin konsultaatiomahdollisuus (nimettömänä, jos konsultaatioon ei ole oppilaan suostumusta). Tarvittaessa kuraattori osallistuu oppilaan monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamiseen.

Psykologit

Yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä psykologin tehtävänä on tuoda psykologista tietotaitoa osaksi kouluyhteisön arkea ja lisätä yhteisössä psykologisen asiantuntijuuden kautta ymmärrystä erilaisista yhteisö- ja ryhmätasojen ilmiöistä, ongelmista, rakenteista ja toimintakäytännöistä. Psykologi edistää ja tukee suunnitelmallisesti yhteisön psyykkistä hyvinvointia ja turvallisuutta sekä koulunkäyntiä, opiskelua ja oppimista tukevan myönteisen opiskeluilmapiirin muodostumista.

Yksilökohtaisessa opiskeluhoitossa psykologin tehtävänä on tukea oppilaita, opiskelijoita ja perheitä kehitykseen, psyykkiseen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä. Psykologi antaa psyykkistä hyvinvointia tukevaa, edistävää ja palauttavaa keskustelua ja muuta tukea lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen. Psykologi selvittelee ja arvioi kehityksessä, koulunkäynnissä, opiskelussa ja oppimisessä esiin tulevia haasteita tarvittaessa myös psykologisen tutkimuksen avulla. Arvioiden ja tutkimusten tulosten pohjalta psykologi suosittelee tarpeellisia tukitoimia ja suunnittelee sekä toteuttaa niitä yhdessä muun koulun henkilökunnan kanssa. Lisäksi psykologi osallistuu perusopetuslain mukaisen oppimisen tuen järjestämiseen opetushenkilöstön kanssa tapauskohtaisesti sovitulla tavalla.

Tarvittaessa psykologi konsultoi huoltajan luvalla erikoissairaanhoidon, sosiaalihuoltoa tai muita tarvittavia tahoja ja ohjaa jatkotutkimuksiin koululääkärin kautta. Psykologin tapaamiset toteutuvat lapsen tai nuoren ja perheen kanssa sovitusti tilanteeseen parhaiten sopivalla tavalla joko koululla tai Sivistyspalvelukeskuksen tiloissa.

Lukuvuonna 2024-2025 resurssia täydennetään tarvittaessa yksityisen palveluntuottajan tekemillä psykologin tutkimuksilla.

Orimattilan yhteiskoulun opiskeluhoillon palveluiden YHTEYSTIEDOT:

Terveydenhoitaja Johanna Rötö p. 044 729 7600 Paikalla maanantaista perjantaihin. Ensisijainen yhteydenotto terveydenhoitajaan Wilman kautta. Avoin päivystysaika päivittäin klo 11.00-11.30.

Kuraattori Sari Kähkönen p. 044 781 3879 Paikalla koululla pääsääntöisesti maanantaisin, tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin. Kuraattoriin voi olla yhteydessä Wilman kautta tai puhelimitse.

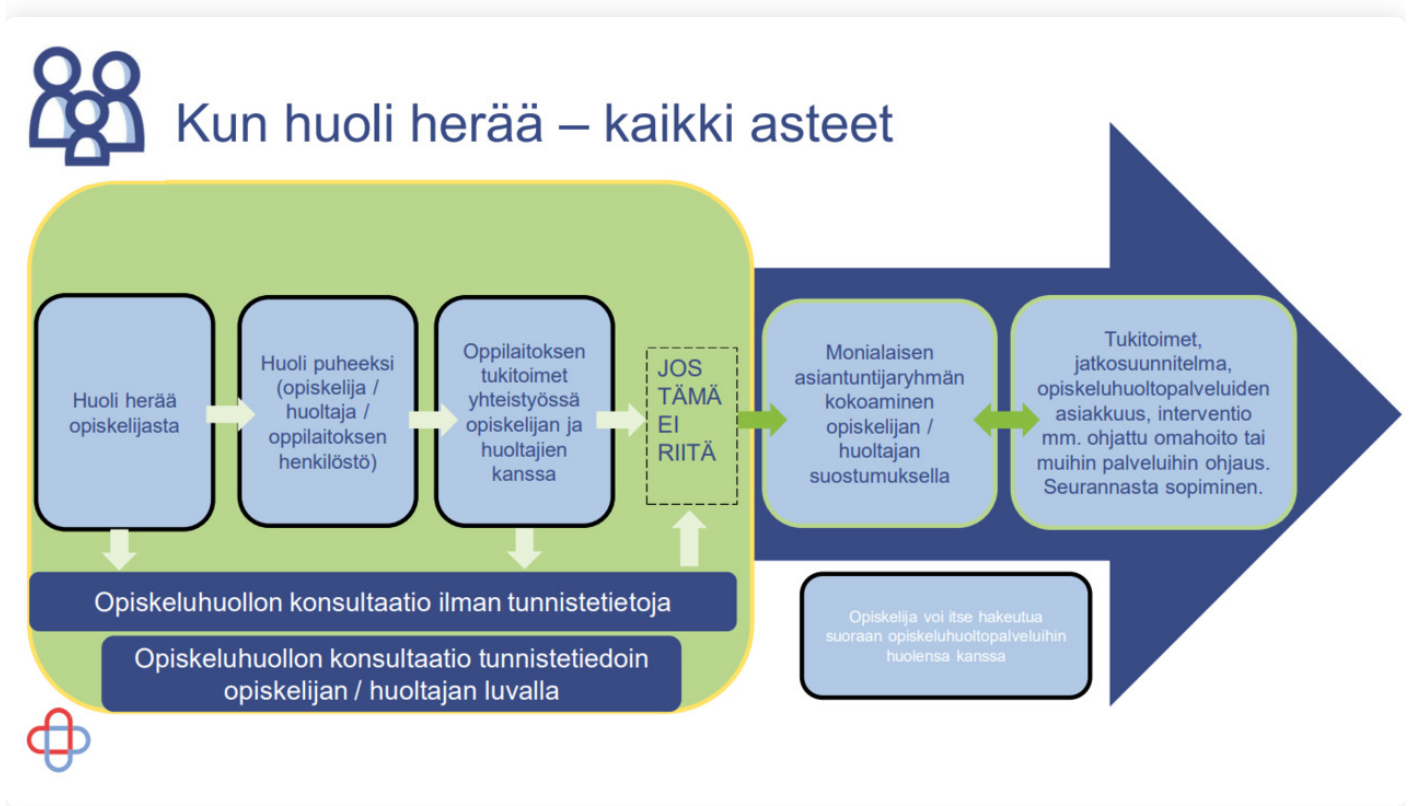
Psykologi Sinikka Ekonen p. 044 522 7538

Paikalla koululla tarvittaessa. Psykologin tavoittaa parhaiten Wilman kautta.

LINKKI

[Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi \(yksilökohtainen opiskeluhoito\)](#)
(Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhoitosuunnitelma 2023-2025)

Opiskeluhoitopalveluihin ohjaaminen (kopio) (kopio)

Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

OYK:n tarkennukset

Orimattilan yhteiskoulussa toimii

- Oppilaskunnan hallitus
- Vanhempainyhdistys
- Koulunuorisotyö (yhteistyötä myös Myrskylän nuorisopalveluiden kanssa) ja Nuokku-toiminta

Yhteistyötä tehdään säännöllisesti mm. seuraavien tahojen kanssa

- Orimattilan ja Myrskylän Etsivä nuorisotyö
- Orimattilan seurakunta (8.luokkapäivät, välituntikahvilat ym.)
- MML (tukioppilastoiminta)
- Orimattilan liikuntapalvelut (kouluPT-toiminnan kehittäminen)
- Ehyt RY (8.lk hubu-kokonaisuus, vanhempainillat)
- Orimattilan Ateria- ja puhtauspalvelut (säännölliset yhteistyöpalaverit)

Yhteistyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa mm. seuraavien tahojen

- Kolmannen sektorin toimijat
- Alueen yritykset
- Ankkuri-tiimi sekä EET- tiimi
- Arjen tuen palvelut
- Alaikäisten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut

Yhteistyön muotoja mm.

- Yhteiset palaverit koulun toiminnan ja yhteistyön kehittämiseksi
- vanhempainillat
- Kodin ja koulun päivä
- välituntikahvilat
- luokkakohdaiset tapaamiset
- kouluPT-toiminta
- ryhmäytymiset
- tukioppilastoiminta
- toimintavälitunnit

Toiminta on kuvattu yksityiskohtaisemmin koulun Peda.net-sivustolla sekä Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhoitosuunnitelmassa

LINKKI

[Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa](#)

(Orimattilan esi- ja perusopetusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhoitosuunnitelma 2023-2025)

Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Orimattilan yhteiskoulun tarkennukset

Yhteisöllisellä työllä sekä pedagogisilla ratkaisuilla pyritään vahvistamaan yhteisön jäsenten tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä vahvistamaan yhteistyötaitoja. Tavoitteena on vahvistaa yhteisön jäsenten toista kunnioitavaa ja arvostavaa kohtaamista ja ennaltaehkäistä kiusaamista.

Orimattilan yhteiskoulussa toimii Kasvatuksen tuen tiimi, joka on keskittynyt kiusaamistilanteiden selvittämiseen. Myös seksuaalinen häirintä on kiusaamista. Koulu tekee tarvittaessa yhteistyötä Ankkuri-tiimin kanssa. Orimattilan yhteiskoulussa jokainen oppilas on arvokas, eikä kiusaamista hyväksytä missään muodossa.

Opettajat tutustuvat lukuvuosittain kriisisuunnitelmaan.

Kiusaamistilanteet_ OYK

Kiusaamistilanteet ja niihin vertautuvat tapaukset/**Orimattilan yhteiskoulu 2019 -****KOKO HENKILÖKUNTA**

Huomio tai tieto kiusaamisesta

- tartu tilanteeseen ja selvitä

Täytyä tilanteesta pinkki "Seulonta"-lomake

- opettajainhuoneen lomakelokerossa

- valitse saamiesi tietojen pohjalta alla olevista poluista sopivin

**A. Erillinen
kiusaamistilanne:**Opettaja selvittää,
tarvittaessa apuna
työpariAsia selviää eikä
vaadi
jatkotoimenpiteitäTieto tapahtuneesta
osallisten
luokanvalvojille
ja huoltajillePalauta pinkki
lomake KiVa-tiimin
jäsenelle**B. Jatkuva/ toistuva/
monihaarainen
kiusaaminen:**

KiVa-tiimi

Paljastuu, että
kiusaaminen on
jatkuvaa/
pitkäkestoista tai
tilanne on muuten
monimuotoinenSiirrä tapaus KiVa-
tiimille, ilmoita
luokanvalvojille.
Toimita myös pinkki
lomake KiVa-
tiimille.KiVa-tiimi huolehtii
oppilaiden
kuulemisen, eri
osapuolten
tiedottamisen ja muut
jatkotoimenpiteet.**C. Vakava sääntöjen
rikkominen, rangaistava
toiminta:**

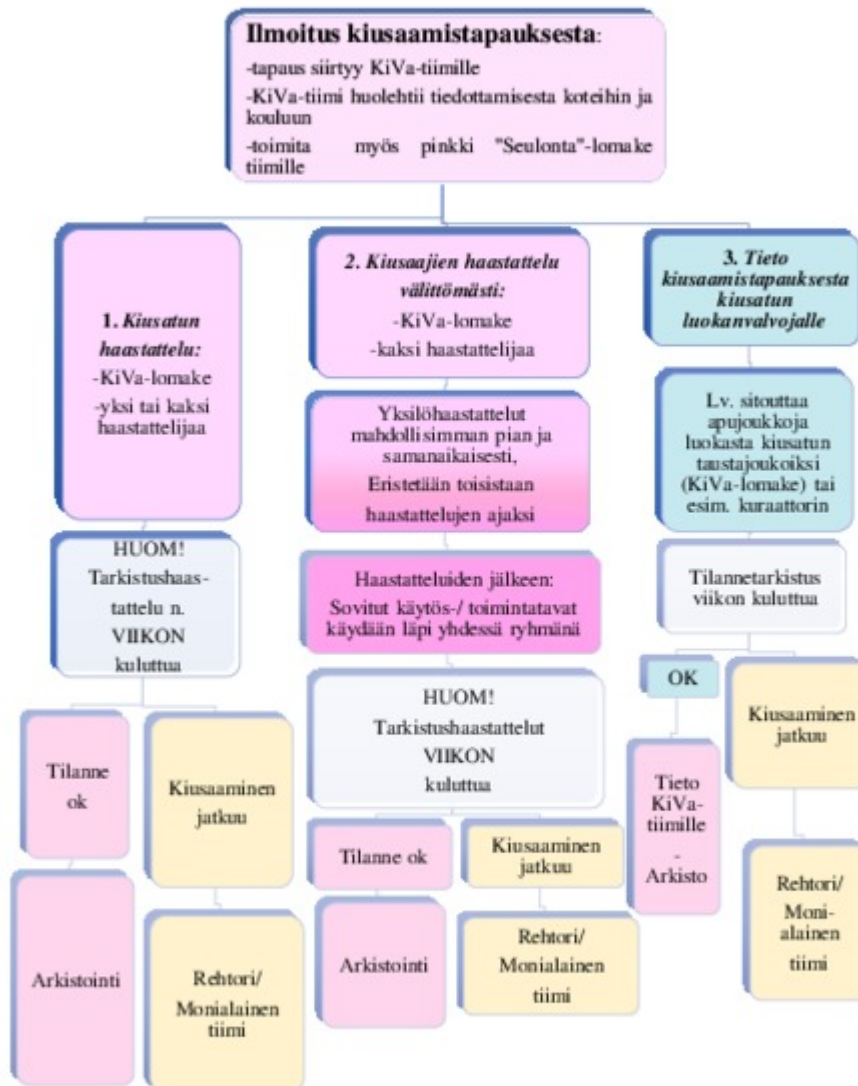
Rehtori, Monialainen tiimi

Tilanteessa paljastuu
vakavia koulun
sääntöjen
rikkomisia,
väkivaltaa, varkaus
tms.Siirrä asian käsittely
rehtorille.
Ilmoita myös
luokanvalvojalle.**KiVa-tapaukset OYK**

KiVa-tapausten käsittelyjärjestys

Opettajat

Orimattilan yhteiskoulu 2019 -

Huom! Kiusattu on mukana kiusaajien tilannetarkistustapaamisessa n. viikon kuluttua ainoastaan, jos hän sitä itse haluaa.

LINKKI

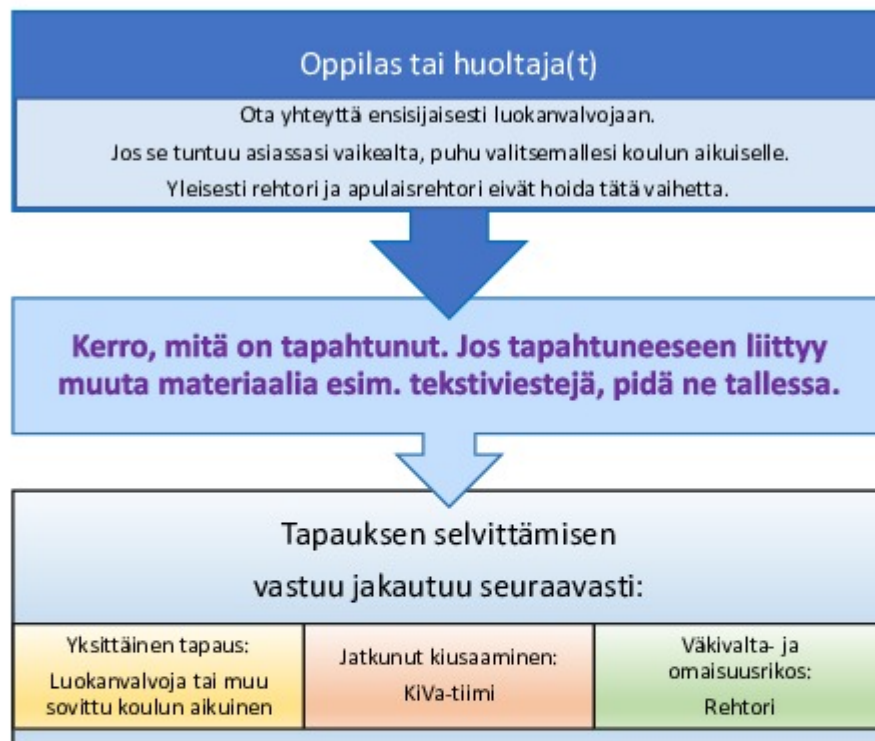
Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisusuunnitelma

(Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhooltosuunnitelma 2023-2025)

Ohje oppilaalle ja huoltajalle

Kiusaamistilanteiden selvittäminen

Ohje oppilaille ja huoltajille
Orimattilan yhteiskoulu 2019-

Poissaoloihin puuttumisen malli

Oppilaiden poissaoloihin puuttuminen, Päijät-Hämeen malli

PÄIJÄT-HÄMEEN POISSAOLoihin PUUTTUMISEN MALLI

Tuntimäärät 75 min tunteina: 18, 30, 42

Poissooloihin puuttuminen yläkoulussa

Poissaoloihin puuttumisen rajat ja toimenpiteet Orimattilan perusopetuksen vuosiluokilla 7–9

Vuosiluokat 7–9

Ajankohta	Poissaoloja (75 min)	Toimenpide
Syyslomaan mennessä	21 (10 %)	Kartoitus poissaolojen syistä ja tarpeesta opiskeluhoon palveluille (viesti tai soitto)
	36 (20 %)	Ohjaus koulukuraattorille tai kouluterveydenhoitajalle
Joululomaan mennessä	21 (5 %)	Kartoitus poissaolojen syistä ja tarpeesta opiskeluhoon palveluille (viesti tai soitto)
	33 (10 %)	Ohjaus koulukuraattorille tai kouluterveydenhoitajalle
	66 (20 %)	Monialainen palaveri ja lastensuojeluilmoitus
Talvilomaan mennessä	24 (5 %)	Kartoitus poissaolojen syistä ja tarpeesta opiskeluhoon palveluille (viesti tai soitto)
	45 (10 %)	Ohjaus koulukuraattorille tai kouluterveydenhoitajalle
	90 (20 %)	Monialainen palaveri ja lastensuojeluilmoitus
Huhtikuun loppuun mennessä	30 (5 %)	Kartoitus poissaolojen syistä ja tarpeesta opiskeluhoon palveluille (viesti tai soitto)
	60 (10 %)	Ohjaus koulukuraattorille tai kouluterveydenhoitajalle
	120 (20 %)	Monialainen palaveri ja lastensuojeluilmoitus

Luokittaiset tarkastelukohdat, puuttumisen tuntirajat ja toimenpiteet.

Koulunuorisotyö ja etsivät

Nuorisotyöntekijät tavattavissa koululla

Nuorten tukena koulussa

Erkon yhteiskoulun koulunuorisotyöntekijä Outi Piipponen on nuorten tavattavissa koululla 4–5 päivänä viikossa. Outin työhuone sijaitsee lukion siivessä, Erkko-salin vieressä, ja sinne voi tulla keskustelemaan matalalla kynnyksellä erilaisista nuoren arkeen liittyvistä asioista.

Koululla työskentelee myös kiertävä koulunuorisotyöntekijä Mika Kivilahti. Hänen työnsä painottuu alakouluihin, mutta hän on mukana tukemassa yläkoulun aloittavia oppilaita syyslomaan saakka.

Orimattilan evankelis-luterilaisen seurakunnan nuorisotyönohjaaja Camilla Vuori osallistuu koulun yhteisten välituntikahviloiden toimintaan, jota järjestetään yhteistyössä Orimattilan nuorisopalveluiden kanssa. Lisäksi hänen työtehtäviinsä kuuluu rippikoulutyö.

Etsivä nuorisotyö tekee yhteistyötä Orimattilan yläkoulujen kanssa tilanteissa, joissa nuoren koulunkäynti tarvitsee erityistä, yksilöllistä ja pitkäjänteistä tukea. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi koulunkäynnin vaikeudet tai riski opintojen keskeytymiseen. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat mukana myös peruskoulun jälkeiseen koulutukseen siirtymisen nivelvaiheessa. Etsivän nuorisotyön palvelut ovat nuorelle aina vapaaehtoisia.

Nuorisotyöhön voi ottaa yhteyttä nuori itse, hänen huoltajansa, nuoren kaverit tai kuka tahansa nuoren kanssa työskentelevä.

[Nuorille - Orimattilan kaupunki](#)

[Mitä on etsivä nuorisotyö? - Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry](#)

[Nuorille - Orimattilan seurakunta](#)

Koulunuorisotyöntekijä

Outi Piipponen, outi.piipponen@orimattila.fi, puh 044-7813701, Wilma
Mika Kivilahti, mika.kivilahti@orimattila.fi, Wilma (syyslomaan 2026 saakka)

Orimattilan etsivät

Aki Vahananen, aki.vahananen@orimattila.fi puh 044-7813719

Marju Puhalainen, marju.puhalainen@orimattila.fi, puh. 044-7813612

Paula Kuikka, paula.kuikka@orimattila.fi, puh. 044-7813543

Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyö Orimattilan yhteiskoululla

Koulunuorisotyöntekijä toimii Orimattilan yhteiskoululla ja on nuorten tavattavissa koululla viikon jokaisena päivänä. Työhön kuuluu monipuolisia tehtäviä, mutta sen keskiössä on nuorten kohtaaminen koulun arjessa. Koulunuorisotyöntekijä on turvallinen ja helposti lähestyttävä aikuinen, jolla on aikaa kuunnella, keskustella ja tukea nuoria heidän erilaisissa elämäntilanteissaan.

Koulunuorisotyön tavoitteena on vahvistaa kouluyhteisön yhteisöllisyyttä, lisätä nuorten osallisuutta sekä tukea heidän hyvinvointiaan ja kasvuaan.

Koulunuorisotyöntekijän tehtäviin kuuluu muun muassa:

- 6.-luokkalaisten nivelvaihtö. Koulunuorisotyöntekijä vierailee yhdessä kuraattorin kanssa kaikilla alakouluilla helmi-maaliskuussa keskustelemassa yläkouluun siirtymisestä. Oppilaat tavataan uudelleen koulun tutustumispäivässä huhtikuussa sekä vanhempainillassa toukokuussa.
- 7.-luokkalaisten ryhmäytyspäivät lukuvuoden alussa elokuussa.
- 8.-luokkalaisten ryhmäytyspäivät yhteistyössä seurakunnan kanssa
- Osallistuminen moniammatilliseen yhteistyöhön ja eri tiimien toimintaan tarpeen mukaan.
- Luokkakohtaisten ryhmäytys
- Pienryhmätoiminnan järjestäminen, esimerkiksi kaverikerhot.
- Tapahtumien ja teemapäivien suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä nuorten kanssa.
- JOPO-ohjaajan tehtävät.
- Nuorten kohtaaminen ja tukeminen koulun arjessa.
- Nuorten osallisuuden vahvistaminen.
- Ohjaus tarkoituksenmukaisten palveluiden ja tuen piiriin.

Koulunuorisotyöntekijä tekee tiivistä yhteistyötä koulun henkilökunnan kanssa ja on osa koulun työyhteisöä. Yhteistyötä tehdään myös huoltajien sekä eri yhteistyötahojen kanssa nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi.

Koulunuorisotyö perustuu vapaaehtoisuuteen ja nuoren omien tarpeiden huomioimiseen. Myös huoltajat voivat olla yhteydessä koulunuorisotyöntekijään esimerkiksi silloin, kun he ovat huolissaan nuoren kaverisuhteista, koulumotivaatiosta tai yleisestä hyvinvoinnista. Työskentely nuoren kanssa tapahtuu aina avoimesti ja nuoren osallisuutta kunnioittaen.

Koulunuorisotyöntekijä tiedottaa nuorille myös Orimattilan nuorisopalveluiden harrastus- ja vapaa-ajanmahdollisuuksista sekä kannustaa heitä osallistumaan erilaisiin toimintoihin.

Lisäksi koulunuorisotyöntekijä osallistuu Orimattilan yhteiskoulun yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän toimintaan.

Orimattilan etsivä nuorisotyö

Orimattilan etsivä nuorisotyöntekijä

Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö on tarkoitettu ensisijaisesti 15–29-vuotiaalle nuorille, jotka ovat jäämässä koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle tai jotka tarvitsevat tukea arkeensa ja tulevaisuutensa suunnitteluun. Etsivä nuorisotyöntekijä auttaa nuorta esimerkiksi arjenhallintaan, opintoihin, työllistymiseen, hyvinvointiin ja viranomaisasiointiin liittyvissä kysymyksissä sekä ohjaa tarvittaessa sopivien palveluiden piiriin.

Etsivä nuorisotyö on nuorelle aina vapaaehtoista, maksutonta ja luottamuksellista.

Työssä painotetaan varhaista tukea, minkä vuoksi asiakkaana voi olla myös nuori, joka harkitsee koulunkäynnin keskeyttämistä tai tarvitsee tukea jo peruskoulun aikana. Etsivä nuorisotyö tekee tiivistä yhteistyötä oppilaitosten, huoltajien ja muiden nuoren arkeen liittyvien toimijoiden kanssa nuoren tarpeiden mukaisesti.

Työmme tärkein lähtökohta on nuori itse sekä hänen elämäntilanteensa ja yksilölliset tarpeensa. Työskentelyn tavoitteet rakentuvat aina yhdessä nuoren kanssa. Pyrimme muodostamaan mahdollisimman kokonaisvaltaisen

ymmärryksen nuoren tilanteesta ja tukemaan häntä löytämään omat vahvuutensa, voimavaransa ja ratkaisunsa erilaisiin haasteisiin.

Tavoitteenamme on vahvistaa nuoren osallisuutta, toimijuutta ja uskoa omiin mahdollisuuksiinsa sekä varmistaa, että jokaisella nuorella on yhdenvertaiset mahdollisuudet tehdä omaa tulevaisuuttaan koskevia valintoja.

Orimattilassa toimii kolme etsivää ja työtä tehdään pääsääntöisesti pareittain.

Hyvinvointityö

Hyvinvointityö Orimattilan kouluissa

Hyvinvointityö Orimattilan peruskouluissa ja lukiossa 2024-

Hyvinvointiohjelma
Hyvinvointiopetus
Hyvinvointitunnit

Linkki

[Orimattilan opetuspalvelut: koulujen hyvinvointityö](#)

OYK:n hyvinvointivastaavat:
Heidi Saari, Piritta Poutianen

Hyvinvointiviikko: VK 7

Orimattilan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Lasten ja nuorten
hyvinvointisuunnitelma
2022–2025

ORIMATTILA

Ennaltaehkäisevä päihdetyö

Ennaltaehkäisevä päihdekasvatus

Tavoitteet:

- tukea oppilaiden ja opiskelijoiden tervettä kasvua, vahvistaa suojaavia tekijöitä ja ennaltaehkäistä päihteiden käyttöä
- tarjota tietoa päihteistä, (sähkö-)tupakka- ja nikotiinituotteista sekä rahapelaamisesta ja päihteiden käytön riskitekijöistä
- vaikuttaa oppilaiden ja opiskelijoiden asenteisiin ja aikomuksiin sekä oikoa virhekäsityksiä
- tarjota tietoa, mistä päihdeongelmiin ja niiden ennaltaehkäisemiseen voi hakea apua

Ennaltaehkäisevä päihdekasvatus:

7.luokat

- Terveystieto: riippuvuuksien kehittyminen ja syyt, netti- ja peliriippuvuudet, tupakka, nuuska
- Minä ja meidän luokka- kokonaisuus: koulunuorisotyöntekijän ennaltaehkäisevä päihdetunti

8.luokat

- Terveystieto: päihteet - alkoholi, huumeet ja lääkkeet, terveet elämäntavat
- Ehkäisevän päihdetyön kokonaisuus: päihdekasvatustunti kaikille 8. luokille, koulutustilaisuus opettajille, ehkäisevän päihdetyön vanhempainilta
- Kouluterveydenhoitaja: laaja-alaiset terveystarkastukset

9.luokat

- Terveystieto: mielen hyvinvointi
- 9.-luokkalaisten vierailu "nuorten olohuoneessa"

Koulukoira

Koulukoira Lempi

Koulukoira Lempi

Erkon yhteiskoulussa työskentelee koulukoira Lempi. Isovillakoira on rotuna hyvin allergiaystävällinen, eikä siitä lähde karvaa.

Koulukoira-toiminnan tavoitteena on oppimiseen liittyen lisätä tarkkavaisuutta, keskittymiskykyä ja motivaatiota sekä vähentää stressiä ja lisätä koulupäivään rauhoittumisen ja ilon hetkiä. Kokonaisvaltaisesti tavoitteena on siis tukea nuorten psyykkistä hyvinvointia.

Koiran ohjaajana ja työparina toimii kuvataiteen opettaja Sanna Eiranen ja Lempin kotiluokka on kuvataiteen luokka. Erkon yhteiskoulun koulukoira-toiminta noudattaa Opetushallituksen koira-avusteisen työskentelyn ohjeistusta.

OPH:n ohjeistus: <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/koirat-koulussa-koira-avusteisen-toiminnan-ohjeistus-oppilaitoksille>

Lisätietoja aiheesta antavat apulaisrehtorit Markus Parviainen p.040 5293542 ja Saija Lopenen p. 040 7000054 sekä Sanna Eiranen p.044 7813770.

KouluPT-toiminta

KouluPT-toiminta

Liikunnanohjaaja Jenna Kemppainen on kehittänyt alla kuvattua toimintaa ja jatkaa monipuolisesti liikunnallisen elämäntavan edistämistä koulussamme.

Orimattilan liikuntapalvelut pilotoi lv 2023-2024 KouluPT-toimintaa Orimattilan yläkoulussa. KouluPT- toiminta on koululaisille suunnattua matalan kynnyksen liikuntaneuvontapalvelua. Toiminta jatkuu edelleen.

Tavoitteena on, että KouluPT käy syksyn aikana kaikkien luokkien liikuntatunneille esittelemässä oppilaille KouluPT- toimintaa. KouluPT voi tarvittaessa jalkautua liikunnanopettajien arvioon perustuen tietyn liikuntaryhmän tunneille tukemaan ja ohjaamaan oppilaita pienryhmissä tai yksilökohtaisesti.

KouluPT- toimintaa toteutetaan kiinteässä yhteistyössä koulujen ja kouluterveydenhuollon kanssa. KouluPT- toiminta tarjoaa kouluille ja kouluterveydenhuollolle mahdollisuuden ohjata Move!- mittaustulosten perusteella tukea tarvitsevat nuoret KouluPT-toiminnan pariin. Nuori voi tutustua KouluPT:n kanssa oman alueensa liikuntatarjontaan, osallistua mahdolliseen pienryhmätoimintaan ja saada kannustusta omaehtoiseen liikkumiseen.

Jotta KouluPT tulisi oppilaille mahdollisimman tutuksi ja helposti lähestyttäväksi, KouluPT näkyy ja osallistuu mahdollisuuksiensa mukaan myös koulun muuhun toimintaan, kuten esimerkiksi kerran kuussa järjestettäviin välkkäkahviloihin.

Liikkuva koulu, välituntitoiminta

Välituntitoiminta 2026-2027

Lukuvuoden käynnistyessä käynnistyy taas toimintavälitunnit. Toimintavälitunneilla oppilailla on mahdollisuus päästä liikkumaan koulun oppituntien lomassa välituntisin.

MITÄ?

- mahdollisuus pelata, liikkua, rentoutua, hiljentyä ja pitää hauskaa
- välineitä löytyy jalkapallon, amerikkalaisen jalkapallon ja beachvolleyn pelaamiseen
- lisäksi muita välineitä esim. hyppynarut, petanque ja mölkky

MISSÄ?

- yläpihalla, Areenan takana ja B-rakennuksen 1.kerroksen luokkatiloissa

MILLOIN?

- maanantaista torstaihin klo 12.50-13.20.

MITEN?

- välineet saa B-rakennuksen sivussa olevasta kontista tai Areenan takana valvojalta
- valvoja avaa välinekaapin
- välineet palautetaan takaisin kaappiin heti välitunnin loppuessa

Opettajat ovat myös tervetulleita liikkumaan toimintavälitunneille!

Orimattilan yhteiskoulu on Liikkuva koulu. Oppilaita kannustetaan liikkumaan ja koululaisurheiluun osallistumiseen suhtaudutaan myönteisesti.

Välituntitoiminta monipuolistuu entisestään, kun koulun piha-alue valmistuu.

Orimattilan opetuspalvelut: [Liikkuva Koulu](#)

Luokkien hyvinvointikysely

Luokkien hyvinvointikysely

Oppilaille teetetään syksyisin ja keväisin hyvinvointikysely. Kyselyssä kartoitetaan oppilaiden kokemusta muun muassa luokan ilmapiiristä ja siitä, esiintyykö luokassa kiusaamista. Kysely on laadittu yhteistyössä oppilaskunnan hallituksen ja koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän kanssa. Koulukohtaiseen oppilashuoltoryhmään kuuluvat rehtori, apulaisrehtori, opinto-ohjaaja, koulunuorisotyöntekijä, koulukuraattori, koulupsykologi ja kouluterveydenhoitaja sekä sovitusti oppilaskunnan hallituksen ja vanhempainyhdistyksen edustus.

Oppilaat vastaavat kyselyyn kouluaikana. Oppilaat käyvät tulokset läpi luokanvalvojiensa kanssa ja pohtivat yhdessä, mitkä asiat luokassa ovat hyvin ja mitkä vaativat kehittämistä. Oppilaat laativat yhdessä luokanvalvojiensa kanssa suunnitelman luokansa hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Tulosten yhteenvedot käydään läpi koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä. Luokanvalvojat tiedottavat lyhyesti huoltajille kyselyn keskeisistä tuloksista.

Kyselyn tulokset antavat luokanvalvojille ja oppilaille palautetta luokan vahvuuksista sekä mahdollisista epäkohdista. Tavoitteena on, että luokanvalvoja ja oppilaat keksisivät yhdessä keinoja vahvistaa luokan hyvinvointia. Luokan tilanteesta ja tarpeesta riippuen myös oppilashuoltoryhmän jäsenet jalkautuvat luokkiin sekä suunnittelevat luokan hyvinvointia vahvistavia toimia yhteistyössä luokanvalvojan kanssa. Keväisin toteutetaan seurantakysely.

Kuva

Oppilaan hyvinvointia tukevaa materiaalia, appeja ja nettisivustoja

Hyödyllisiä linkkejä ja appeja

[Chillaa-app](#)

[Sekasin-chat](#) päivystää ma-pe klo 9-24 ja viikonloppuisin 15-24, suunnattu 12-29-vuotiaille nuorille

[Mun Mieli -sovellus](#) esittää kysymyksiä arjen hyvinvoinnista: tunteista, ihmissuhteista, liikunnasta, tärkeistä asioista elämässä, unesta ja levosta, harrastuksista sekä ruokailusta. Vastaaja saa välitöntä palautetta ja oman hyvinvointiyhteenvedon

[Mieli ry](#)

[Mielenterveystalo](#)

Pelaajan hyvinvointi

PELAAJAN CHECKLIST -OHJEET

Hei, sinä nuorten kanssa työtä tekevä tai vanhempil!

Listojen tarkoituksena on keskustella nuoren kanssa pelaamisesta ja hyvinvoinnista – eikä tuomita nuoren pelaamiseen käyttämää aikaa.

Herätellään nuorta itse ajattelemaan sitä, kuinka pelaaminen vaikuttaa hänen arkeensa (jos vaikuttaa) ja miten arki pyörii peliharrastuksen ympärillä.

Kysymysten/kohtien kautta on myös hyvä ottaa puheeksi jos huolta ilmenee, muistaen kuitenkin neutraali asennoituminen (monet nuoret jotka pelaavat, kokevat esim. kotona jatkuvaa syylistämistä ja negatiivisia asenteita peliharrastustaan kohtaan).

Toiveenamme on siis, että nuori täyttää kyselyn dialogissa yhdessä aikuisen kanssa. :)

Terveisin,
Pelitila Xperienzen tiimi

OTA YHTEYTTÄ / LISÄTIETOJA

ANNIKA NURMINEN

annika.nurminen@lahti.fi

Materiaalit & sosiaalinen media

JARI KARJALAINEN

jari.karjalainen@lahti.fi

Tilan toiminta & tutustumiskäynnit

Pelitila Xperience - Mariankatu 16, Lahti

LAHTI
Nuorisopalvelut

pelitila
XPERIENCE
Lahti

Tukioppilastoiminta

Tukioppilastoiminta 2026-2027

Tukioppilastoiminnan tavoitteena on edistää kouluyhteisön hyvinvointia, oppilaiden osallisuutta, toiset huomioivaa käyttäytymistä sekä torjua yksinäisyyttä ja ennaltaehkäistä kiusaamista esimerkiksi vertaistuen, myönteisen ja aktiivisen esimerkin sekä tapahtumien ja tempausten avulla. Toiminta on oppilaslähtöistä ja

yhteistyöhön pyrkivää. Jokaisella 7.luokalla on omat nimetyt tukioppilaat.

Tukioppilaita ohjaa erityisopettaja Heidi Saari.

Tukioppilastoiminta:

- myönteisenä ja aktiivisena esimerkkinä toimiminen koulun muille oppilaille
- välituntisin tukioppilaat huolehtivat ettei kukaan jää yksin ja havainnoivat mahdollista kiusaamista
- ryhmäytymispäiviin/MML-tunneille osallistuminen
- kummiluokkatoiminta
- erilaisten tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen
- tukioppilasarvojen viestintä koulun somekanavilla
- osallistuminen Hyvinvointipäivään

Toimenpideohjelma kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi

Turvallinen koulupäivä Päijät-Hämeessä

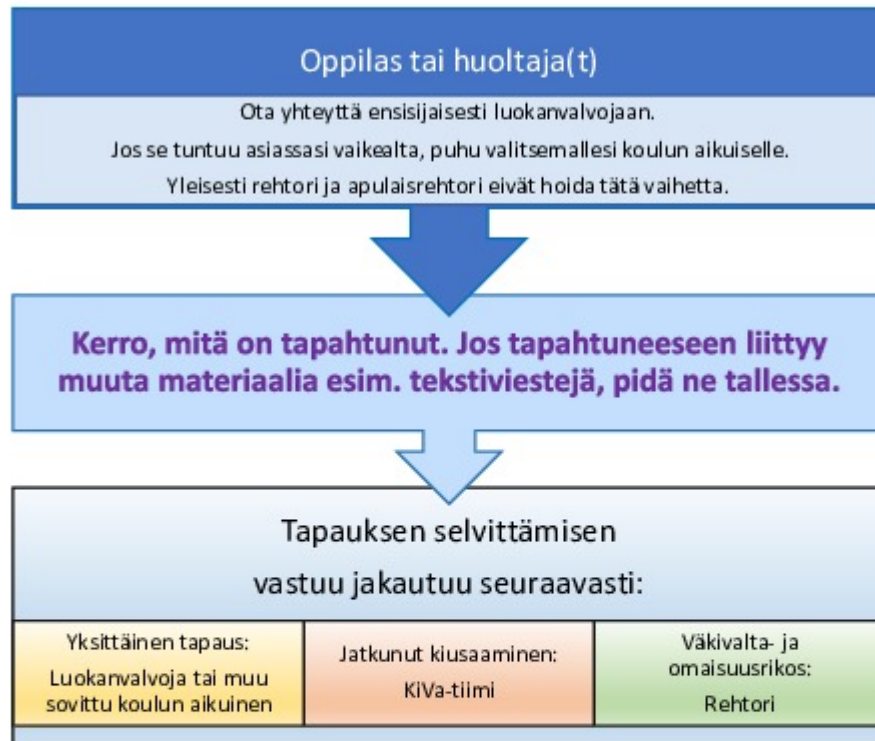
Lukuvuoden aikana otamme asteittain käyttöön seudullisesti luodun ja edelleen kehitettävän mallin:

<https://peda.net/alueet/pajathame/turvallinen-koulupaiva-paijat-hameessa>

Ohje oppilaalle ja huoltajalle

Kiusaamistilanteiden selvittäminen

Ohje oppilaille ja huoltajille
Orimattilan yhteiskoulu 2019-

Seksuaaliseen häirinnän ja väkivallan ehkäisy ja siihen puuttuminen Päijät-Hämeen kouluissa ja oppilaitoksissa

Seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ehkäisy ja siihen puuttuminen Päijät-Hämeen kouluissa ja oppilaitoksissa

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä. Seksuaalinen häirintä loukkaa henkilön psyykkistä tai fyysistä koskemattomuutta luomalla uhkaavan, vihamielisen, halventavan, nöyryyttävän tai ahdistavan ilmapiirin. (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986, 7§.) Seksuaaliseen häirintään yhdistyy usein vallankäytön motiiveja ja vakavimmillaan se voi muuttua seksuaaliseksi väkivallaksi ja rikokseksi. Häirinnälle on tyypillistä sen toistuvuus, mutta se voi olla myös yksittäinen teko. (OPH 2020, 6.)

Seksuaalinen häirintä loukkaa lasten ja nuorten opiskelu- ja työrauhaa, yksilönvapautta ja itsemääräämisoikeutta. Opiskelijoilla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. (Perusopetuslaki 628/1998, lukiolaki 714/2018 & laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017).

Kouluilla ja oppilaitoksilla tulee olla suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Kaikilla koulun ja oppilaitoksen henkilöstöön kuuluvilla on velvollisuus osallistua opiskelijoiden hyvinvoinnin ja oppilaitoksen turvallisuuden edistämiseen. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13§, 2§.)

Lisätietoja

- [Päijät-Hämeen turvataitoskäsytysmalli-materiaalit seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ehkäisyyn kouluissa ja oppilaitoksissa](#)
- [Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa](#) (OPH, 2020)
- [Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa](#) (OPH, 2020)

KiVa Koulu -ohjelma

KiVa-lyhenne muodostuu sanoista Kiusaamisen Vastainen tai Kiusaamista Vastustava. KiVa Koulu on opetusministeriön rahoituksella Turun yliopistossa kehitetty toimenpideohjelma koulukiusaamisen vähentämiseksi. KiVa Koulun on todettu vähentävän kiusaamista ja lisäävän kouluhyvinvointia! Lähes kaikki suomalaiset peruskoulut ovat jo ottaneet käyttöönsä KiVa Koulu -ohjelman, näiden joukossa meidän koulumme.

KiVa-oppitunneilla opitaan keinoja vastustaa kiusaamista. KiVa Koulu näkyy koulun arjessa monin tavoin. Yläkoulussa toteutetaan 7.- 9.-luokkalaisten suunnattuja KiVa- oppitunteja.

Koulun henkilökunta on saanut perehdytyksen KiVa Koulu -ohjelman toteuttamiseen ja kiusaamistapausten selvittämiseen. **Jos epäilet sinun lastasi kiusattavan tai sinulla on syytä uskoa hänen kiusaavan toisia, ota rohkeasti yhteyttä luokanvalvojaan, jotta asiaan voidaan puuttua mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti!**

KiVa Koulu -ohjelma

LINKKI

Toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi ja jälkiseurannan edellyttämät käytänteet

(Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhoitosuunnitelma 2023-2025)

KiVa -opettajat

Alanko Olli
Masuda Joanna
Ruotsi Antti
Lindberg Anni
Sallinen Jarkko
Vesterholm Aki

Orimattilan opetuspalveluiden toimenpideohjelma kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi

**TOIMENPIDEOHJELMA KIUUSAAMISEN, VÄKIVALLAN JA HÄIRINNÄN
EHKÄISEMISEKSI KOULUISSA JA OPPILAITOKSISSA ORIMATTILASSA**

SIVISTYSTOIMIALA

OPETUSTOIMI

30.11.2022

kiusaamisen_vastainen_työ_kouluissa_ja_oppilaitoksissa.pdf

KIUSAAMISEN VASTAINEN TYÖ KOULUISSA JA OPPILAITOKSISSA

Kristiina Laitinen
Sanna Haanpää
Laura Francke
Matti Lahtinen

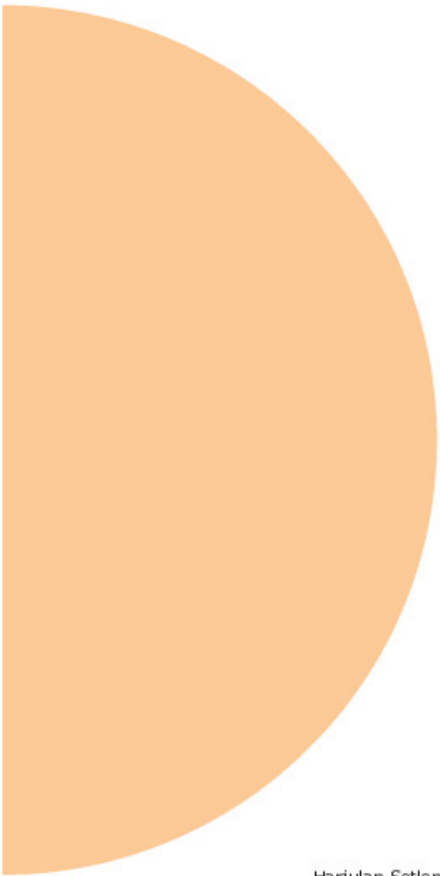
OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSYSTEMET

Oppaat ja käsikirjat 2020:3a

Koulumme on KiVa koulu

Valopilkku

Harjula

Harjulan Setlementti ry
 Harjulankatu 7, 15150 Lahti
 Puh. (03) 8725 130
www.harjulan.fi

**Kiusaamisasioiden
tuki- ja neuvontakeskus
VALOPILKKU**

Tietoa, tukea ja apua
kiusaamista kokeneille sekä
kiusattujen lasten vanhemmille

Kiusaamisasioiden
tuki- ja neuvontakeskus

valopILKKU

www.valopilkkuja.fi

toimi-nain-kiusaamistilanteessa-oppilaat-a4.pdf

Toimi näin kiusaamistilanteessa

Oppiaalle

- Ole **reilu kaveri**: jos havaitset kiusaamista, osoita tukeasi kiusatulle esimerkiksi ottamalla yksin jäävä mukaan ryhmään.
- Jos joku **kiusaa sinua**, ilmoita **siitä heti** opettajalle, rehtorille tai jollekin toiselle koulun aikuiselle. Näin hän voi puuttua tilanteeseen.
- Ilmoita aikuiselle myös, jos **jotakin toista kiusataan**.
- Kerro, **mitä** tilanteessa tapahtui ja **ketä** oli paikalla.
- Kerro aikuiselle myös, jos olet kohdannut kiusaamista **verkossa**. **Säilytä** mahdolliset todisteet, kuten some-, teksti- ja sähköpostiviestit.
- Kerro asiasta myös **vanhemmillesi**.

Tiesitkö, että:

- Koulun aikuisten pitää aina puuttua kiusaamiseen.
- Kun tarvitset apua, voit ottaa yhteyttä opettajan ja rehtorin lisäksi koulun psykologiin, kuraattoriin, terveydenhoitajaan tai lääkäriin. Keskustelu on luottamuksellista ja toiveesi ja mielipiteesi otetaan huomioon.
- Voit ilmoittaa kiusaamisesta koulun aikuiselle myös **someviestillä**.
- Sinulla on **oikeus osallistua** koulun toiminnan ja pelisääntöjen suunnitteluun.

Kiusaaminen satuttaa. Muista, että olet tärkeä ja arvokas juuri sellaisena kuin olet.

 OPIKASVUN
KASVUN
TUKI

toimi-nain-kiusaamistilanteessa-vanhemmat-a4.pdf

Toimi näin kiusaamistilanteessa – Vanhemmille

- Kiinnitä huomioita lapsesi tunnetiloissa tai käyttäytymisessä tapahtuviin **muutoksiin**.
- **Ilmoita viipymättä koululle**, jos havaitset tai saat tietosi lapseesi tai muihin lapsiin kohdistuvaa kiusaamista koulussa.
- Voit ilmoittaa **myös vapaa-ajalla tapahtuneesta** kiusaamisesta, jos arvioit että asialla on vaikutusta lapsen koulunkäyntiin. Ota asia puheeksi myös muiden tapahtumaan osallisten vanhempien kanssa.
- Vaikka olet huolissasi lapsestasi, **yritä ajatella miten asia ratkaistaisiin hyvin** myös muiden mukana olleiden lasten näkökulmasta.
- Jos lastasi on kiusattu, **ole hänen tukenaan**. Rohkaise häntä kertomaan kokemuk-
sistaan, kun asiaa käsitellään koulussa.
- Jos oma lapsesi on osallistunut kiusaamiseen, tue häntä asian käsittelyssä
opettajien ja muiden tilanteessa mukana olleiden lasten kanssa.

Voit ennaltaehkäistä kiusaamista seuraavasti:

- **Keskustele** lapsesi kanssa kiusaamisesta ja sen muodoista sekä hänen kaveri-
suhteistaan koulussa, vapaa-aikana ja digitaalisissa ympäristöissä.
- **Tutustu digitaalisiin ja sosiaalisen median ympäristöihin**, joita lapsesi käyttää.
- **Harjoittele** yhdessä lapsen kanssa mediataitoja sekä netin ja sovellusten
kohtuullista käyttöä. **Rajoita** lapsen nettiaikaa tarvittaessa. **Opetä** ystävällistä ja
asiallista käyttäytymistä myös netissä.

Tiesitkö, että:

- Lapsellasi on **oikeus psykologi- ja kuraattoripalveluihin sekä kouluterveyden-
huoltoon**. Näiden palvelujen asiantuntijat tarjoavat ohjausta myös huoltajalle.
- Sinulla on **oikeus saada tietoa** lapsen kouluasioista
ja hyvinvoinnista koulussa.
- Mikäli kiusaaminen johtaa **kurinpito- tai puuttumis-
keinoihin tai sillä on rikosoikeudellisia seuraa-
muksia**, noudatetaan asianosaisten kuule-
misessa ja huoltajille tiedottamisessa lain-
säädännön edellyttämiä menettelytapoja.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Arjen tuen palvelut

Perhekeskuksiin on koottu lapsiperhepalveluita saman katon alle. Perhekeskukset palvelevat Päijät-Soten kaikkia kuntia, lukuunottamatta Heinolaa ja Sysmää.

Arjen tuen palvelut ovat yksi osa perhekeskuksen lapsiperheille tuotettuja palveluita. Arjen tuki on ennaltaehkäisevää, varhaista tukea perheisiin ilman sosiaalihuoltolain mukaista asiakkuutta. Tarjoamme koko perheelle perheohjausta, lähityötä ja psykiatrisen sairaanhoitajan tapaamisia perheen omassa tutussa ympäristössä, kuten kotona, koulussa ja päiväkodissa.

Alla linkki, jonka kautta voitte tehdä pyynnön palveluun yhdessä asiakkaan kanssa tai ohjata asiakasta itse tekemään.

<https://www.hyvis.fi/web/paijat-hame/apua-ja-tukea-lapsiperheen-arkeen>

Apua ja tukea lapsiperheen arkeen - www.hyvis.fi

Apua ja tukea lapsiperheen arkeen. Harmittaako lapsen uhma, tarvitseeko tein kanssa neuvotella ruutuajasta, kiristääkö parisuhde, pohditko oman mielesi hyvinvointia?

www.hyvis.fi

Yhteistyö

Yhteistyö eri tahojen kanssa: Orimattilan Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhoitosuunnitelma 2023-2025,

Alaikäisten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut

Alaikäisten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut

Päijät-Hämeen hyvinvointialue on yhdistänyt perheneuvolapalvelut ja lapsiperheiden mielenterveyttä tukevia perustason palveluja samaan yksikköön. Yksikkö käsittää nyt aiemmin erilliset perheneuvola-, neuvolapsykologi-, lastenpsykiatrian pikkulapsitiimi- ja alueelliset nuorisopsykiatriset palvelut.

Alaikäisten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut palvelevat kolmessa ikäkausitiimissä. Yksikkö toteuttaa sosiaali- ja terveyspalveluita asiakaslähtöisesti ja moniammatillisesti. Palveluvalikoimaan kuuluu myös perheasiain sovittelu. Alaikäisten mielenterveys- ja perheneuvola palvelut ovat matalan kynnyksen palvelua.

Orimattilan ateria- ja puhtauspalvelut

Orimattilan Ateria- ja puhtauspalvelut

Yleistä

Ateria- ja puhtauspalvelut pitävät säännöllisesti yksiköiden kanssa yhteistyöpalaverin. Yhteistyöpalaveriin osallistuu mahdollisuuksien mukaan yksikön johtajan lisäksi kouluissa oppilaskunnan ohjaava opettaja ja oppilaskunnan hallituksen edustus.

Palavereissa keskustellaan ruokaan, välipaloihin ja ruokailutilanteeseen liittyvistä sekä ympäristön puhtauteen liittyvistä näkökulmista. Tavoitteena on nostaa yhdessä esiin asioita, jotka toimivat ja jotka vaativat kehittämistä.

Ateriapalvelut osallistuvat lasten ruokakasvatukseen Sapere-menetelmän mukaisesti. Saperessa lapset oppivat aistimalla, tutkimalla, kokeilemalla, ihmettelemällä ja leikkimällä. Lapsi oppii uusia asioita ruokamaailmasta: elintarvikkeista, ruoasta, ruoan alkuperästä ja sen valmistuksesta.

Ateriapalvelut tarjoaa kasvisruokavaihtoehdon kaikille. Käytetyn ruoan kotimaisuusaste on noin 80 prosenttia ja ruoan valmistuksessa pyritään kasvattamaan lähellä tuotetun ruoan osuutta. Kerran kuukaudessa tarjotaan lähellä tuotetusta ruoasta valmistettu ateria. Ruokalistat suunnitellaan ja toteutetaan VRN:n suositusten mukaisesti.

Ateriapalvelut toteuttaa ajoittain erilaisia teemapäiviä yhdessä koulujen ja päiväkotien kanssa. Vuosittain on esimerkiksi sadonkorjuu- ja ravitsemusviikot sekä kansainväliset päivät.

Orimattilan yhteiskoulussa on sovittu:

Koulun ja Ateria- ja puhtauspalveluiden yhteistyöpalaveri pidetään säännöllisesti kerran syyslukukauden ja kerran kevätlukukauden aikana.

Palaverin kokoonpanoon kuuluvat OYK:n apulaisrehtori/rehtori, oppilaskunnan hallituksen ohjaava opettaja ja oppilaskunnan hallituksen edustus, lukion rehtori, lukion oppilaskunnan hallituksen edustaja, keittiön esihenkilö, ruokapalvelupäällikkö ja puhtauspalveluiden aluevastaava ja mahdollisuuksien mukaan muuta henkilökuntaa.

Palavereissa keskustellaan kouluruokaan, välipaloihin ja kouluruokailutilanteeseen liittyvistä sekä ympäristön puhtauteen liittyvistä näkökulmista. Tavoitteena on nostaa yhdessä esiin asioita, jotka toimivat ja jotka vaativat kehittämistä.

Orimattilan ev.lut seurakunta

Orimattilan ev.lut seurakunta

Yhteistyön käytänteet kuvattu Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhoitosuunnitelmassa. [LINKKI](#)

Yhteistyö Orimattilan Yhteiskoulun ja Orimattilan seurakunnan kanssa

- **Aamunavaukset noin kerran kuussa** sisältävät ajankohtaista pohdintaa tai jonkin eettisen näkökulman, eivät ole tunnustuksellisia
- **Välkkäkahvila:** Seurakunnan nuorisotyöntekijä järjestää toimintaa yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa
- **Kasiluokkalaisten omat päivät syyskuun alussa, yhteistyössä Orimattilan nuorisotoimen kanssa:** ryhmäytymistä + ripari-info
- **Joulukirkko viimeisenä koulupäivänä ennen joululomaa:** on pienimuotoinen jumalanpalvelus ja siksi tunnustuksellista toimintaa

Koulu järjestää joulukirkon lisäksi vaihtoehtoisen uskonnottoman joulutapahtuman-

Orimattilan liikuntapalvelut

Orimattilan liikuntapalvelut

Orimattilan liikuntapalvelut tekevät yhteistyötä Orimattilan esiopetusyksiköiden, koulujen, erityisesti yläkoulujen ja Erkko-lukion liikunnanopettajien kanssa nuorten liikunnallisen elämäntavan tukemiseksi.

Orimattilan nuorisopalvelut järjestävät yhteistyössä liikuntapalvelujen kanssa harrastemessut vuosittain. Harrastemessuilla käyvät kaikki perusopetuksen oppilaat. Tavoitteena on lisätä paikallisen harrastetoiminnan näkyvyyttä. Toiminta on osa harrastamisen Suomen mallin toimintaa Orimattilassa.

Orimattilan liikuntapalvelut pilotoi lv 2023-2024 KouluPT-toimintaa Orimattilan yläkoulussa ja toiminta jatkuu edelleen. KouluPT- toiminta on koululaisille suunnattua matalan kynnyksen liikuntaneuvontapalvelua.

Tavoitteena on, että KouluPT käy syksyn aikana kaikkien luokkien liikuntatunneille esittelemässä oppilaille KouluPT- toimintaa. KouluPT voi tarvittaessa jalkautua liikunnanopettajien arvioon perustuen tietyn liikuntaryhmän tunneille tukemaan ja ohjaamaan oppilaita pienryhmissä tai yksilökohtaisesti.

KouluPT- toimintaa toteutetaan kiinteässä yhteistyössä koulujen ja kouluterveydenhuollon kanssa. KouluPT- toiminta tarjoaa kouluille ja kouluterveydenhuollolle mahdollisuuden ohjata Move!- mittaustulosten perusteella tukea tarvitsevat nuoret KouluPT-toiminnan pariin. Nuori voi tutustua KouluPT:n kanssa oman alueensa liikuntatarjontaan, osallistua mahdolliseen pienryhmätoimintaan ja saada kannustusta omaehtoiseen liikkumiseen.

Jotta KouluPT tulisi oppilaille mahdollisimman tutuksi ja helposti lähestyttäväksi, KouluPt näkyy ja osallistuu mahdollisuuksiensa mukaan myös koulun muuhun toimintaan, kuten esimerkiksi kerran kuussa järjestettäviin välkkäkahviloihin.

Poliisi

Poliisi

Poliisin kanssa yhteistyö on pääsääntöisesti Ankkuritoimintaa. Poliisi voi tehdä koulutus- ja valistustyötä kouluissa. Koulu tekee yhteistyötä poliisin kanssa tarpeen mukaisesti myös tilanteissa, joissa oppilaan turvallisuus on vaarantunut tai kurinpidollisten toimien lisäksi on tehty rikosilmoitus. Päijät-Hämeen ankkuritiimi hoitaa alaikäisten tekemiä rikoksia ja niissäasioissa nuorten puhutuksia, sekä muilta toimijoilta tulevia nuoriin liittyviä huolenaiheita. Yhteistyö on kuvattu myös koulun toimintaohjeisiin äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa sekä kurinpitotoimien yhteydessä.

Koulut tekevät yhteistyötä myös poliisin Ennalta Estävän toiminnon kanssa. Jos koulun henkilökunnan tietoon tulee ennakkoon tapahtumia (esim. mopomiitit, kotibileet), joissa voi ilmetä turvallisuuten liittyviä uhkia, voi koulun henkilökuntaan kuuluva tehdä ilmoituksen poliisin Ennalta Estäville toiminnolle.

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalvelut: Orimattilan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhooltosuunnitelma 2023-2025. [LINKKI](#).

Poikkeustilanteisiin varautuminen (luonnos)